UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Exceptionibus seu prescriptionibus, [et] preiudicijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

ſic iſtud non eſt in rem ſcriptum, licet gl. dicat contra C. e. l. j. vel
dic, ꝙ iſtud ideo, quia hypotheca eſt acceſſoria perſonali. Sicut er
go perſonalis non ſequitur poſſeſſorē, ita nec hoc interdictū di
2 rectum. Quero, † vtrum iſtud interdictū detur locatori predij
vrbani: Quidam dicūt ꝙ non, ⁊ hoc plene examinat Cy. C. loc. l.
certi iuris. in ij. q. Roſ. tenet, ꝙ iſtud interdictum directum de-
tur locatori predij ruſtici. Poteſt etiā dari ſaltem vtile locato-
ri predij vrbani, ⁊ etiam cuilibet creditori. Et hoc videtur velle
tex. C. eo. l. j. qui tex. manifeſte probat in eo qđ dt, debitor. Item
in eo quod ibi dt, de quaſi Seruiana, que competit cuilibet cre-
3 ditori, vt inſti. de act. §. item Seruiana. ⁊ §. ſequen. Quero, † que
eſt differentia inter iſtud interdictum, ⁊ hypothecariam: Gl. aſſi
gnat differentiam in l. j. C. eo. ⁊ dt, ꝙ in hoc interdicto ſufficit ſo
lū probari de poſſeſſione debitoris: in hypothecaria debet pro-
bari de dominio. l. ⁊ que nōdum ſunt. §. quod dicitur. ſ. de pig.
Certe qđ dicit de hoc interdicto placet, ſed id qđ dt de hypothe
caria, videtur habere gl. contrarias. C. ſi alie. res pig. data. l. cū
res. ⁊ ſ. de pig. act. l. rem alienam. Dic vt d. l. cum res. per Ly.
⁊ Dy. Inſti. de act. §. item Seruiana. Ego aliter conſueui dice-
re, ꝙ tamen non poſſum hic modo examinare. Item dt gl. ꝙ hoc
eſt poſſeſſorium, illud petitorium. Dices tu, quomodo cum hy-
pothecaria nudam poſſeſſionem aduocet, vt ſ. de euict. l. ſi cum
venditor. in princ. Reſpon. ſicut actio in rem aduocat poſſeſſio
nem dominij, ita hypothecaria ratione iuris hypothece. quod
4 ius probatur, ⁊ ſic apparet, † ꝙ ſententia lata in hypothecaria,
non eſt momentanee poſſeſſionis, ideo poterit appellari: ſecus
a in hoc interdicto. Et ita de facto dixi.[a]

ADDITIO.

a ¶ Dixi. Adde Bald. conſi. cclxiij. incip. caſus talis. lib. iij.

1 ☞ Hoc interdictum directum non datur contra extraneum,
vtile ſic.

§. Si colonus. Oppo. ꝙ contra extraneum, non
detur hoc interdictum, vt C. eo. l.
1 j. Sol. verum eſt directum † non datur vt ibi, ſed vtile ſic, vt hic.
Et hoc eſt verum, licet alie ſolutiones dentur. Item oppon. ad
hunc §. de tex. ī. l. proxi. Sol. vt ibi dicam.

LEX II.

1 ☞ Hypothecaria ⁊ quaſi ſeruiana ſunt idem.

In Saluiano. Hic innuit, ꝙ ſit aliud i actio
ne Seruiana, quā in iſto in-
terdicto. Contra, imo idem ſeruatur in vna. ꝙ in alia,
l. ſi debitor. ſ. de pig. Quidā fatentur cōtrariū, ⁊ ita
exponunt hic. Sed in hoc eſt differentia, quia Seruiana actio
directa competit cōtra extraneum poſſeſſorem, quod non eſt in
hoc interdicto. Alij dicunt, ꝙ in Seruiana non eſt melior condi
tio occupantis, licet aliud ſit in hypothecaria, d. l. ſi debitor. ⁊
aliud ſit in hoc interdicto, vt hic, ⁊ ſ. l. proxi. Certe iſtud non ha
bet rationem, imo cum pars vtriuſq; ſit cauſa, debet eſſe melior
conditio occupantis, tā in actione Seruiana, quā in hypotheca
1 ria, quam etiam in hoc interdicto. Ad vnam † tamen aduerte, ꝙ
quādo agitur hypothecaria pro rebus coloni, tunc vere dicitur
actio Seruiana, ſed quando agitur pro rebus aliter obligatis,
tunc dicitur quaſi Seruiana, que idem eſt ꝙ hypothecaria, vt
Inſtit. de act. §. item Seruiana. ⁊ ideo gl. hic, ⁊ ſ. l. proxi. que di
cunt, aliud in hypothecaria, aliud in quaſi Seruiana, ſunt cor-
rupte ſcripte quoniam idem eſt in quaſi Seruiane, ꝙ in hypo-
thecaria: ideo debes dicere, aliud in Seruiana, aliud in hypo-
thecaria, ſecundum opi. illarum, licet hoc non tenuerim.

Digeſtorum liber xliiij.

De except. & preſcript. & preiudicijs. Tit. j.

¶ Dictum eſt ſ. in pluribus partibus iuris, de actionibus, ⁊ ſ.
pro. de interdictis, que ſunt arma actoris, ſequitur de exceptio
nibus que ſunt arma rei. Et quia nomen exceptionis eſt gene-
rale, ⁊ quedam ſunt preſcriptiones, quedam exceptiones, ⁊ pre
iudicia, ideo ſubijcit de preiudicijs. Querit gloſſ. quid ſit exce-
ptio, ⁊ vnde dicatur. Et dic vt dicetur ī. l. ij. ⁊ iij.

LEX I.

1 ☞ Reus in exceptione eſt actor improprie.
Statutum loquens de actore, non verificatur in reo excipiente.
2 Exceptio quando veniat appellatione actionis.
3 Reo aliquid aſſerenti quando incumbit onus probandi.
4 Reus poteſt proponere exceptionem ſine ſcriptura, licet iudex
eam in ſcriptis redigi faciat.
5 Cōcluſio neceſſaria nō requirit in exceptionibꝰ, ſicut in libello.
6 Sufficit reo factum proponere, ex quo reſultet exceptio, abſq;
eo, ꝙ dicat excipio.
7 Factum ex quo exceptio reſultat, debet a reo proponi.
8 Excipiens contra actorem de aliquo crimine, quando debeat lo
cum ⁊ tempus criminis in exceptione opponere.
9 Exceptio competens reo poſt lit. conteſt. quando poſſit illa vti.
Actor ex iure ſuperuenienti poteſt fundare intentionem ſuam.
10 Exceptio quantumcunque notoria proponi poteſt.
11 Conſilum quod quando patri non competit exceptio, ſed offi-
cium iudicis ex equitate, ea talis excipiendo ſuccumbit, ideo iu
dicis officium implorabit.
12 Exceptio qualiter probetur, ⁊ per quem.
Ea que curſu mutantur, nō preſumuntur eſſe in eo ſtatu, in quo
ſemel fuerunt.
Fundās intentionē ſuam in etate, illam probare debet, ⁊ nu. 14.
13 Excipiens negatiue, debet probare, ſi negatiua eſt probabilis,
⁊ preſumptio ſit.

Adhere etiam. Primo loquitur gene
raliter in qualibet ex-
ceptione, ſiue actori ſiue reo competat. Secūdo
1 loquit in reo. Secūda ibi, nam reus. † No. quod
in exceptione reus eſt actor. l. in exceptionibus.
ſ. de probatio. Item no. ꝙ ei qui dicit, incumbit
probatio, vt hic, ⁊ l. ij. ſ. de proba. Opp. de verbo. ſignific. l. ver
a bū, oportebit. §. actionis. Gl. dt[a] agere videtur, id eſt actoris of-
b ficiū exercere, quia factū ponit, ⁊ dū probare, ſed nō eſt actor[b] pro
prie. Idem no. in d. l. in exceptionibus. ſ. de prob. vbi dicitur,
ꝙ agere videtur ex interpretatione, non ex propria ſignificatio
ne. ⁊ hoc eſt verum: quod tene menti pro ſtatutis, que debent in
telligi ſcḋm propriam ſignificationem. ¶ Sed contra hoc vide-
c tur gl. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. j. vbi dicit[c]; ꝙ proprie, agere, poni-
tur, pro defendere, ſed hec nō eſt vera ſumēdo agere, vt ſumitur
Inſti. de act. in prin. ſed ſi ſumeretur agere, vt ſumunt Logici
2 pro quolibet actu, tūc excipere proprie eſt actus. ¶ † C. p. ꝙ ap
pellatione actionis cōtinet exceptio, vt ſ. de dolo. l. j. §. vbi dt, ſi
alia actio non erit, ⁊ tamen continetur exceptio. l. j. §. ait ptor.
Pro huius ſol. eſt no. diſtinguendum, quādoque verbum actio,
refertur ad id quod expeditur extra iudicium, ⁊ tunc exponitur
actio, id eſt actus, vt in aut. hoc ius porrectū. C. de ſac. ſanc. eccl.
Quandoque refertur ad actionē que exercetur in iudicio, ⁊ pōt
exerceri indifferēter in iudicio vel extra, ⁊ tunc aut loquimur in
d materia odioſa, ⁊ tūc verbū actio, ſtricte ſumitur.[d] Exemplum,
creditor violentus perdit actionem. l. extat quod met. cauſa. cer
te non perdit exceptionem, vt nota. ſupra quod metus cauſa, l.
ſed ⁊ partus. §. j. in gloſſa magna. Idem in l. ſi quis in tātam. C.
vnde vi. ⁊ ſimil. vbi licet quis priuet actione, ſi tamē ſibi aliquid
ſoluatur, habet exceptionem, nec ab eo repeti poteſt, l. ſi pene. in
prin. ⁊ ibi not. ſ. de condi. indebi. Idem in legibus que dicūt, ꝙ
ex pacto nudo nō oritur actio. Nā per hoc nō tollitur exceptio:
e quia hoc eſſet odioſum, ⁊ cōtra naturalem equitatem. Si vero[e]
loquimur in materia fauorabili, tūc appellatione actionis cōti-
f netur[f] exceptio Exemplū in d. l. j. §. ait pretor. de dolo. nā in fa
uorem rei eſt inductū, vt non detur de dolo ſi alia actio cōpetat:
ideo intelligitur large, vt exceptionem cōprehendat, ⁊ omnem
facultatem perueniendi ad ſuum fauorem conceſſam, l. ⁊ elegan
ter. in prin. eo. tit. In propoſito lex dicit, ꝙ ei qui agit, incumbit
onus probandi intelligitur agere etiam qui excipit. nā alias ſe
queretur ꝙ reo in his que dicit, non incumberet onus proban-
3 di: quod eſſet odioſum ⁊ iniquum. † Item oppo. SC. de non nu-
g me. pec. l. ſi ex cautione. Gloſſ. que eſt hic, dicit, fallit in exceptio
ne non numerate pecunie. Rationem ponit gl. in l. in exceptio-
nibus. ſ. de proba. ꝙ quedam eſt exceptio per quam nihil poni-
tur, vt numeraſti pecuniam, ⁊ tunc aſſeueranti, non reo excipien
ti incumbit probatio, cum nil ponat. Quandoque quis excipien
do aliquid ponit. ⁊ tunc reo incumbit probatio, vt hic, vt quia
h dicit te feciſſe pactum[h] de non petendo. Et iſta diſtinctio pro-
batur per l. aſſeueratio. C. de non nume. pec. ⁊ hoc ſequitur Dy.
lꝫ Pet. aliter dicat in d. l. ſi ex cautione. ¶ Oppon. ſ. de pac. l.
ij. Gloſſ. dicit ꝙ debet probare directe, vel probando aliquid ex
quo reſultet preſumptio, que onus probādi trāſferat in aduer-
ſam partem. Pone exemplum, probo ꝙ reddidiſti mihi inſtru
mentum, tunc eſt preſumptio pro me, ꝙ ſum liberatus, niſi tu
probes ꝙ ex alia cā dediſti. Vides ergo, ꝙ aut reus aliquid nō
ponit excipiendo, ⁊ tunc aduerſe parti incumbit probatio. l. aſ-
ſeueratio. ⁊ l. ſi ex cautione. C. de nō nume. pec. ⁊ ī. l. in exceptioni
bus. ſ. de prob. Aut aliqđ ponit, ⁊ tūc oportet ꝙ probet vere, vel
preſumptiue. d. l. in exceptionibꝰ. ſ. de prob. ¶ C. p. ⁊ videtur,
ꝙ hec lex ponat ſuperfluū, quia idem vr̄ eſſe dictum ipſum, ꝙ ra-
tio dicti, quod eſt contra l. vlti. ſ. de offic. procu. Ceſa. Huius ra
tione feci diuiſionem, quā glo. facit, quod primo lex loquitur ge
neraliter, ſꝫ in ver. nā a reus. ſpecialiter. ¶ Op. de l. ij. §. j. C. de
iura. calū. ⁊ l. in tribus. ſ. de iudi. Sol. gl. fateor ꝙ quo ad iura.

mentum non ſuſtinet vices actoris,ſed in probando ſic.⁊ gl.nõ
4 dicit plus.¶ †Primo quero an ſicut actor tenetur edere actio
nem ſuã inſcriptis,ita reus debeat etiam exceptionem propone
re in ſcriptis.Et videtur ꝙ ſic,vt hic.⁊ in aut.hãc autem quere
i lam.C.de non nume.pec.In cõtrarium eſt tex.⁊ iſta eſt veritas:
ꝙ ſine ſcriptura poteſt proponi.l.ſcire oportet.⁊ §.ſcire autem
oportet.⁊ §.quinquaginta.ſ.de excu.tu.tamẽ iudex facit in ſcri
ptis redigi,vt in c.quoniã contra falſam.extra de prob.fallit in
aut.hanc autem querelam.C.de non nume.pec.⁊ ibi gl.y.⁊ extra
5 de ele.c.vt circa.li.vj.¶ †Quero,ſicut libellus datus ab acto
k re debet continere concluſionem,an oporteat,ꝙ exceptio que a
reo proponitur,contineat concluſione: Gl.que eſt hic,valde ſi
l gnanter vr̃ dicere ꝙ ſic. Dico,ꝙ illud nõ eſt neceſſe.Sufficit enim
nim qđ dicam,Ego excipio ad mei defenſionem vel ad excluden
dam tuã intentionẽ.Et hoc probo per inductionem legum,per
l.qui ꝓprio.§.fi.cũ duab.legib.ſeq.ſ.de ꝓcu.⁊ l.qui pendentẽ.
ſ.de act.emp.ꝓbatur in l.ſub cõditione.ſ.de bono.poſ.ꝯ tabu.
⁊ ĩ.e.l.fundũ.⁊ ĩ.ti.j.l.ij.⁊ hoc ille leges ꝓbãt,⁊ multe alie quas
6 querere plus laborioſum eſt quã ſubtile.†Quero,quid ſi m non di
m co,excipio ꝯ intentionem tuam,vel excipio contra te,ſed factum
n ſimpliciter narraui, ex quo reſultat exceptio,an ſit idem n ac ſi
eã oppoſuiſſem: Dico,ꝙ perinde eſt,ac ſi exceptio propoſita eſ
ſet,q2 poſtquam factũ proponitur,⁊ notum eſt iudici,iudex ſuo
officio poteſt abſoluere l.fin.C.de peti.her.⁊ l.iij.in fin.ſ.nau.
7 cau.ſta.¶ †Quero,o video quod iſta concluſio nõ eſt neceſſaria,
o ſed an factum debet notari,⁊ proponi,ita quod ex eo talis exce
ptio reſultet: Dico,quod ſic,quia ſic aperte ⁊ clare debet propo
ni prout actio,alias ſuccũberet,l.j.§.Labeo.ſ.de flu.⁊ ideo ex
† ceptio generalis nihil releuat.† ¶ †Quero,pone quod aliquis
8 excipiendo opponit crimina,qđ occidiſti hominem,quod com
p miſiſti falſum,an debeat ꝓponi locus ⁊ tẽpus ſecundum l.libel
lorum.ĩ.de accu.Et nõ habeo de iure noſtro expreſſum,ni per
q rationẽ huius legis.De iure canonico q eſt tex.in c.preſentium.
extra de teſti.⁊ c.vt circa.extra de elec.lib.vj.⁊ in.de electi.c.cõ
ſtitutionẽ.Qđ intelligo eo caſu,quãdo agendo ciuiliter de crimi
9 ne dꝫ inſeri,vt dixi ĩ.de iniur.l.pretor edixit.in prin.¶ †Que
r ro,quid r ſi exceptio incipit cõpetere reo poſt lit.cõteſt.an poſſet
illa exceptione vti: Pet.de Beld.perti.dt ꝙ ſi eſt exceptio que
incipit cõpetere ex cauſa de preterito,poſſum ea vti,ſicut actor
qui ex iure ſuperuenienti poteſt fundare intentionẽ ſuam,l.ſi rẽ
§.fi.ſ.de pig.ac.l.ſi mãdato meo.ſ.man.⁊ l.ſi Titius.ĩ.de ver.
obli.Sꝫ iſte leges loquuntur in actione.In exceptione vero do
tibi tex.in l.cum decez.§.fi.ĩ.de ſol.Aut ſuperuenit ius excipiẽ
di pẽdente iudicio ex noua cã.⁊ tunc aut facto aduerſarij.⁊ poſ
ſum iſta exceptione vti.Breuiter nõ alle.iura que faciãt,ſꝫ iura
que ꝓbant,ſunt hec.Inſt.de perpe.⁊ tẽp.ac.§.fi.⁊ l.iuſiurandũ
⁊ ad pecunias.§.pen.ſ.de iureiur.hoc etiã probatur in l.elegã
ter.§.ſi qs poſt.ſ.de cond.inde.Tertius caſus eſt,dt ipſe,quan
do ſuperuenit mihi exceptio ſine facto aduerſarij,⁊ non poſſum
ea vti,in aut.vt cum de app.in prin.⁊ pro hoc l.excuſatur.ſ.de
excu.tuto.videamus an Pet.dicat bene.Et in duobus primis
mẽbris bene dt: ſed in vltimo ego dubito,nã leges quas allegat,
non videntur facere,nam in aut.vt cum de a p.cog.in princ.non
competeret tibi exceptio,quia lex de nouo facta non concernit
iam in iudicium deducta,ideo exceptio non poteſt proponi,q2
non competit,vt videmus in ſimili,excuſatio ſuperueniens non
concernit mutus ante delatũ,ideo proponi non poteſt,d.l.excu
ſantur.Sed ſi ponis in exceptione que cõcernit ius,⁊ actionem
in iudiciũ deductã,alia lege op9 eſt.Pro Petro videt̃ eſſe ca
ſus in l.ſi poſt acceptũ.ſ.de rei ven.Contra Pet.faciunt multa
iura.Primo l.ſi nautẽ.§.j.ſ.de rei ven.⁊ ſ.ſol.ma.l.rei iudica
te.⁊ l.in pupillo.ĩ.eo.⁊ l.mulier.§.j.qui pot.in pi.hab.⁊ l.Pau
lus.ſ.de pig.Quid dicem9: Quicquid dicat Pet.exceptio quã
docunqꝫ ſuperueniẽs ſine facto aduerſarij,põt quãdocunqꝫ op
poni,ꝑ iura ſuperius allegata.Fallit in l.ſi poſt acceptum.ſ.de
10 rei vendic. Ratio q2 odioſa exceptio eſt illa.†Quid ſi exceptio
eſt notoria,vtrũ debeat proponi: Canoniſte tangunt extra vt li.
non conte.c.ij.in gl.⁊ ibi per In.⁊ debet proponi quãtumcunqꝫ
11 notoria.l.ciues.C.de app.Vltimo dico,circa†modum propo
s nendi exceptiones debetis ſcire s vnum,ꝙ quandoqꝫ non com
petit exceptio,ſed parti conſulitur ꝑ officium iudicis ſuggeren
te equitate.l.plane.ſ.de petit.her.⁊ illo caſu ſuccũberet,ſi exce
ptionem proponeret,quia debet intentare officium iudicis, vt
no.Cy.in l.domuz.C.de rei vendi.⁊ facit ad q.de qua dico in l.j.
§.ij.qđ vi aut claꝫ.¶ †Viſo de modo excipiẽdi,venio ad modũ
12 probandi.t Et q2 dicit,ꝙ quando nihil ponit reus,actor debet
probare,quero,quid ſi vterqꝫ negaret,vt,tu dicis,ꝙ tu non es
maior,⁊ ego dico ꝙ tu nõ minor:vel nego te minorem,⁊ tu ne
gas te maiorẽ.Glo.mouet in l.de etate.ſ.de mino.⁊ tꝫ,ꝙ ei qui
dicit ꝙ nõ eſt minor,incũbit probatio,q2 minor preſumitur,per
l.ſiue poſſidetis.C.de prob.Sed iſta ratio nõ eſt bona,q2 ea que
curſu tẽporis mutãtur,non preſumuntur eſſe in eo ſtatu,in quo
ſemel fuerunt.l.ſpadonem.§.qui abſolutus.ſ.de excuſa.tut.⁊ l.
ij.§.j.ĩ.de excuſ.⁊ va.mu.ego dico ꝙ ſiue actor ſiue reus fundet
intentionem ſuaꝫ ex etate,tunc incumbit ei probatio qui fundat
intentionem ſuam ex etate.l.ſi minorem.C.de in inte.reſti.mi.⁊
hoc ꝓbat tex.in l.j.§.ſi quis hoc.ſ.de iti.actuqꝫ priua.Illud er
13 go dictum gl.†que tenet ꝙ ille,qui excipiendo negat,non debet
ꝓbare,verum eſt in negatiua,que non eſt ꝓbabilis,ſed in ea,que
eſt probabilis,tunc incũbit probatio ei,ꝯ quem eſt preſumptio.
14 nec codicillos.C.de codicil.Item † in minori etate q2 dꝫ pro
bari ab eo qui fundat intentionẽ ſuam.Poſſumus querere ex
cipio contra aliquem,⁊ dico ꝙ eſt periurus,q2 iurauit ſe datu
rum decem Titio,⁊ non dedit,an excipiẽs debeat probare euꝫ
non dediſſe: De hoc tetigi in l.hoc iure.ĩ.de verb.oblig.

ADDITIONES

a And.Barb.¶ Gloſ.dicit.Et ſic no.pro ſtatutis,⁊ pondera ver
bum,actor,quia non importat factum.
b Ale.¶ Non eſt actor.Reus excipiẽdo,improprie dicitur age
re.Et vide ĩ.prox.An autem negatio ſit exceptio,Bald.ꝙ non
in l.peremptorias C.ſenten.reſcin.non poſ.⁊ ad Bar.hic,adde
Bar.in l.j.in prin,C.de iur.⁊ fact.igno.
c ¶ Vbi dicit.Adde l.j.ſꝫ vnã lec.gl.⁊ ibi Bal.C.de teſt.⁊ Bar.
in l.j.in prin.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ tex.⁊ ibi.⁊ Bal.in l.nõ prohi
bentur.in prin.C.qui accu.Item accuſare eſt defendere.Vide
Bar.in l.de pupillo.§.fi.ſ.de ope.no.nun.Vide plene gl.in c.j.
in verbo,defenſionis.de lit.conteſta.in vi.
d ¶ Stricte ſumitur.An in materia odioſa appellatione actio
nis,contineatur exceptio,vide Bar.in l.verbum oportebit.§.j.
de verb.ſigni.Sed vtrum ſuper exceptionibus debeat lis cõte
ſtari: Inn.ꝙ ſic,vbi exceptio habet vim actionis,ſicut eſt cũ con
tra electum opponitur.alias ſecus,ſecũdum cum in c.ſuper eo.
de electio.in c.inter dilectos.de exceſ.prela.
e And.Barb.¶ Si vero.Et vide Bal.in addi.Spec.eo.titu.vbi
que dicatur proprie exceptio.Et tu pondera,q2 videt̃ ꝙ Bar.
non bene dicat ex eo,q2 vbicunqꝫ verbum fictionis ⁊ verbũ veri
tatis proprium,adinuicem coniunguntur,tunc faciunt actum
cenſeri ꝓprie.Iſte tex.eſt in l.j.§.fi.ff.quod quiſqꝫ iur.in ver.p
nullus hr̃ ⁊c.quem tex.ponderauit Bal.in j.conſti.ff.qñ dr̃,ꝙ fo
renſis habeatur,⁊ ſit ciuis.conſulu.ꝫ lorentie quando habea
tur,⁊ ſit legitimus,ſed in iſto textu dicit,agere videtur,⁊ actor
eſt:ſequitur ergo quod proprie in exceptione reus eſt actor,ex
quo coniunguntur adinuicem iſta duo verba.Tene menti,q2
eſt noua inuentio ad d.l.verbum oportebit.§.j.poteſt reſpon
deri procedere,quando aliter exprimeretur per aliam legem,
vt in caſu huius legis.
f Alex.¶ Continetur.Vide in l.in bone fidei.⁊ ibi gl.⁊ docto.C.
de pactis.
g ¶ Item opp.Hoc reprehendit Imo.in l.in illa.de verb.obli.
licet But.in d.l.exceptionem.idem teneat ꝙ Bar.hic.
h ¶ Feciſſe pactum.In tali exceptione,qñ tu petis debitũ,⁊ ego
excipio,ꝙ tu feciſti pactũ de nõ petendo,vnde aliquid ponitur
bene videor affirmare debitum.Vide de hoc Bar.cui incũbat
onus probandi iſtã exceptionẽ non numerate pec.⁊ ibi Mod.
poſt Dy.in l.in illa.⁊ in l.hoc iure.ĩ.de verb.obli.vide Bal.in
l.ſi ex cautione.Adde an opponens compenſationeꝫ,videatur
fateri debitum.Roma.conſi.lvij.
i ¶ Eſt veritas.Adde Bal.in l.ne tñ cauſas.C.de appel.⁊ in d.
auth.hanc autem.⁊ do.Anto.in c.j.de lit.conteſta.Ang.in l.j.
in prin.ff de eden.⁊ ibi Bal.de Cug.
k ¶ Quero ſicut.Adde Bal.⁊ Ang.in l.emptor.C.de preſc.lõg.
temp.do.Ant.in c.j.Bal.in l.edita.C.de eden.vtrum ꝓcedat
exceptio gñalis,adde Bal.in l.j.ad fi.C.vnde vi.in j.opp.⁊ ĩ.l.
pri.⁊ quod dixi in l.j.§.Labeo.ſ.de fluminib.⁊ Bar.⁊ Bal.in
l.j.C.de condi.ob turpem cau.⁊ vide Bar.⁊ probatur in l.ſcire
opꝫ.§.ſcire.ff.de excuſa.tut.gl.⁊ doc.in c.paſtoralis.de excep.⁊
c.dudũ.de deci.⁊ in c.ex parte.de reſcrip.Et nõ admittitur re9
ad probandum id,quod non excepit,ſm Bal.in l.per hanc.de
tempo.appell.per Imo.in l.quidam.de re iudica.
l ¶ Sufficit.Adde Bal.in l.emptor.C.de preſcrip.long.tempo.
m Pom.¶ Quid ſi.Contra tñ Bar.ꝙ imo neceſſariuꝫ ſit dicere,
excipio,tex.in c.dilectus.ij.⁊ ibi pñderat Bal.⁊ Barb.de reſcr.
in c.ſignificante.eo.tit.⁊ in c.ex parte V.de foro compe.ſolũ dt,
ꝙ imo ibi ponitur facti cõtingentia.Et vide hic Soc.dũ alle.l.
apud Celſum.§.aduerſus.ĩ.de doli exceptio.Dic vltra ſolutio
nes eius,ꝙ imo ibi dꝫ dici opponẽdo exceptionẽ non numerate
pecu.ſi alius diceret,⁊ furtũ.i.pecuniã non numeratã eſſe videt̃
oppoſuiſſe exceptionem doli.vtraqꝫ enim competere poteſt,que
ſolutio dubia eſt,per l.he enim cauſe.ſ.de ſuſpe.tut.⁊ q2 in du
bio non eſt capienda preſumptio hec,que ſapit irreuerentiam.
Alex.

a Alex. ¶ An ſit idem. Adde in argumentum ea que habentur in l. ⁊ eo modo. ſ. de leg. j. ⁊ ita tranſit Jmol. in l. iiij. §. hoc autem. ſ. de dam. infect. Pro quo facit quod no. Barto. in l. ſi adulterium cum inceſtu. §. idem Pollioni. de adulte. Adde Bal. in d. l. emptor. ⁊ in l. edita. C. de eden. contrarium tenet in d. l. per hanc. Adde Aret. in cap. fraternitatis. de teſtib.

o P. Pau. P. ¶ Quero, video. Vide ⁊ elyn. in ca. paſtoralis. de exce. vbi limitat duob⁹ modis. ⁊ in rub. de exce. declaratur hic dictum Bar. non habere locū quādo exce. ineſt negotio: q⸗ tūc non d⸗ excipi in ſpecie, ⁊ idem latius tenet ⁊ ely. in c. cum ordinem. verſ. prima declaratio. ⁊ in verſ. Sexta declaratio. de reſc.

† Vaud. de Seyſſ. ¶ Nihil releuat. Hoc limita, ⁊ declara, vt per Alex. in l. Titie textores. in j. no. poſt alios. ſ. de leg. j.

p Alex. ¶ An debeat. An ſi oppono exceptiones tu occidiſti hominem, tu commiſiſti falſum, debea⸗ in hac exceptione exprimere de loco, ⁊ tempore in quo, ⁊ quando occidiſti: ⁊ ſic an exceptio generalis releuet, hic habes quod non. De quo vide Bald. in l. j. ad fin. C. vnde vi. in repe. ⁊ in l. edita. in x. oppoſi. C. de eden. ⁊ quod no. Bart. in l. j. in princ. C. de teſtamentis, ⁊c. ¶ Adde an delictum probatum per modum exceptionis poſſit puniri, Alexandra. conſi. lxxvij. ⁊ per eūdem quando exceptio repellatur, quando iniuſta, eius conſi. ccvj.

q Pom. ¶ De iure canonico. Vide Alex. conſi. cxxij. in ij. volum. ⁊ ⁊ ely. in rub. extra eod. verſi. excipiens. ⁊ Jaſ. in l. j. C. de teſt. ⁊ hoc eſt adeo verum, qd̄ neceſſe eſt quod exceptio proponatur in ſpecie, alias non ſuffiteret. ita Bald. in auth. ſi teſtis productus dicatur. ad fin. C. de teſtibus. ⁊ Areti. in l. iij. in fi. ſ. de liberis ⁊ poſthumis. Vide etiam Bal. conſi. lxij. in ij. parte.

r Ale. ¶ Quero quid. Vide per Bar. in l. cogi. C. de petitio. hereditа. Quid ſi ſuperuenit pēdente appellatione, vide per Bal. in l. per hāc. C. de tēpo. appella. per Cy. in l. j. C. de alie. iud. mutan. cauſa fact. per Rayne. poſt Cy. in aut. preſente. C. fideiuſſoribus. ⁊ in dictis locis habetur, an exceptio quandocunq⸗ ſuperueniēs pendente iudicio opituletur reo, ⁊ hoc in peremptoria. Idem vr̄ in dilatoria. l. ij. C. de conſortibus eiuſdē litis. c. inſinuāte. de of. dele. ⁊ c. cum M. Ferrarien. in prin. de conſti. ⁊ c. paſtoralis. ⁊ c. exceptionem. de exceptio. Et hoc claru⸗, quando ipſa dilatoria eſt mera exceptio: ſi autē poſſet etia⸗ per viā actionis ꝓponi, id qd̄ cauſat dilatoriā, non poterit tunc exceptio proponi, poſt lit. conteſt. licet poſtea ſuperuenerit, vt eſt videre in exceptione ſpoliationis, ſalte⸗ conſiderata diſpoſitione canonica, de quo in c. vlti. de ordi. cog. ⁊ hoc fuit ſingu. dictum Jn. in c. ij. de ordi. cog. quod eſt ſingu. ſm̄ Ang. Sed vt dicebat do. Ant. in d. c. ij. iſtud dictum forte non ſeruaretur in practica, q⸗ bene in iure non ꝓbatur, ⁊ habet̄ regula in oppoſitu⸗, q⸗ ea que de nouo emergunt nouo indigent auxilio. l. de etate. §. ex cā. de interroga. actio. ⁊ c. inſinuāte. de officio deleg. Jta loquitur in l. ſi mulier. ſupra ſoluto matrimo. Item quid in exceptione declinatoria ſuperueniente poſt lite⸗ conteſta. que in principio d⸗ opponi, in l. fi. C. de exceptio. an poſtea poterit opponi: Dic quod ſic, caſus eſt in c. inſinuaute. de officio delegati. ⁊ in l. non diſtinguemus. §. cum quidam. de arbitris. ⁊ no. Bal. in l. fin. C. de ſenten. Hoc autē ſingulariter limita, niſi exceptio declinatoria ſuperueniat, poſtquam eſt concluſu⸗ in cauſa. Idē no. determinat do. Abb. in d. c. paſtorali. ⁊ Bart. in l. ſi mater. §. ij. in fi. ſ. ti. j. Pro quo facit, nam quando concluſum eſt in cauſa, omnia acta notoria appellantur, ſecundum Jnn. in ca. inſinuante. de ap. in fin. ⁊ no. in c. propoſuit. eo. titu. ⁊ tamen iudex ordinarius, ⁊ delegatus allegata cauſa ſuſpicionis, poteſt recuſari de iure canonico c. ſuſpicionis. de of. deleg. ca. cum ſpeciali. de ap. ⁊ no. in l. recuſare. ad Tre. ⁊ tamē in notorijs non poteſt iudex recuſari, vt eſt text. not. in d. c. propoſuit. que omnia no. Et adde que not. ⁊ leguntur in l. ij. C. de conſor. eiuſ. li. maxime p Ja. Bu. Sed quid ſi quis allegat, vel iurat tales exceptiones que debebant opponi ante lit. conte. ſuperueniſſe ad eius notitiā poſt lit. cōte. an ſit audiēdus: Ja. Butr. no. in l. ij. de conſor. eiuſ. lit. t⸗ ꝙ ſic. ⁊ idem ſequitur Saly. ⁊ ibi alleg. gl. in l. error. ⁊ ibi Bar. late. C. de iu. ⁊ fa. ign. qd̄ forte erit verū, ſi eſſet ignorātia facti: ſecus ſi iuris, per ea que no. Bar. in l. diuus. ſ. de re iud. Sed aduerte, q⸗ gl. fi. in c. paſtoralis. de excep. tenet indiſtincte, ꝙ quis propter hoc non audiatur. ⁊ ita tenetur p Guid. de Saza. in l. ita demum. C. de procura. ⁊ adde que dixi in l. apertiſſimi. poſt Bar. C. de iud. ⁊ qd̄ no. do. Ant. ⁊ Jmo. in c. j. de iudi. Et cum Jaco. Bu. ⁊ Bal. vbi. ſ. concordat Ja. de Are. in l. de die. §. ſi ſeruus. ſ. qui ſatiſ. cog. Nam dt, ꝙ illa exceptio, Jſte fideiuſſor quem vis mihi dare, nō eſt idoneus, q⸗ ſeruus, vel ſimilis, nō eſt dilatoria, ideo debet opponi ante lit. conteſta. vt ibi dicitur in gl. Si tamē per errorē fuit acceptatus talis fideiuſſor, hoc detecto poſt lit. conte. poterit hec exceptio opponi. Ad hoc facit t⸗ cū. d. l. ij. de cōſor. eiuſ lit. ⁊ c. inſinuāte. de of. dele. ⁊ d. c. paſtoralis. ⁊ l. plane. ſ. vt in poſ. leg. ⁊ in l. in confirmando. ſ. de cōfirma. tuto. S⸗ quid ſi ſit datus terminus peremptorius ad propanaū quicquid vult, ⁊ elapſo termino vult excipere, dicens de nouo ad ſui notitiā aliquas probationes perueniſſe an audiatur: Dic vt no. in c. ſicut, §. fi. de ele. vbi omnino vide, q⸗ ſi excipiēs tractat d̄ vindicta, vel de lucro cū iniuria alicuius, vt eſt in preſcriptione, dico eum nō audiri: ſi autē tractat de dāno euitando, ⁊ eſt reus, ⁊ hoc probat per indicia, dico eū audiri. l. admonēdi. ſ. de iureiur. Si vero dicat ad ſe perueniſſe notitiā emptionis, vel ꝓbationis porro lata ſentētia, talis notitia nō patrocinat̄. l. argentarius. §. cū aūt. ſ. de eden. ⁊ arg. l. maniſeſtiſſimi. §. ij. C. de fur. ſm̄ Bal. ita volentem in c. j. de milite vaſallo qui contumax eſt. qd̄ bene no. Et ad materiā adde qd̄ no. Canoniſte in c. ex cōqueſtione. de reſti. ſpo. vbi dicūt eſſe gl. ſingularē, ꝙ l⸗ exceptio dilatoria debeat opponi ante litem conteſtatam, non poſt, tamen hoc eſt verum, niſi ante nō potuiſſet opponi obſtante iuris impedimēto, qd̄ no. Item ad predicta vide que dixi in l. j. §. Labeo. de flum. S⸗ vtrū ſi ſit omiſſa dilatoria in principali ignoranter, an poterit opponi in cā appellationis: Dic ꝙ ſic. gl. eſt no. in c. ad audientiā. ij. in gl. mag. de reſcr. ⁊ ibi no. do. Ant. ſed Jmo. ibi dt hoc verum, ſi fuit ignorantia facti, per no. in l. error. C. de iu. ⁊ fac. igno. ſecus in errore iuris. l. non fatetur. ſ. de cōfeſſ. ⁊ per illam gl. datur magna limitatio ad l. ita demū. C. de proc. ⁊ ibi dixi. Et ad predicta vide que not. per Jnno. in c. dilectus. vt lite pendente. Item exceptio ſuperueniēs poſt ſententiā. poteſt opponi poſt ſententiam, ſm̄ Bald. in l. j. C. de iur. ⁊ fac. ignor. alleg. l. ſi fullo. ſ. de condi. ſine cau. ⁊ vide Bar. in d. l. ⁊ gl. in d. c. paſtoralis. vr̄ ſequi Bal. in d. l. error. etiā Bar. Item predictis adde qd̄ not. Bal. in l. licet. ⁊ in l. nihil. C. de ꝓcur. Et aduerte, q⸗ l⸗ exceptio loci ſuſpecti, a principio non fuit oppoſita, ſemper tamen poteſt opponi, ſm̄ Bal. in l. peremptorias. C. ſent. reſc. non poſſ. Quid ſi egi cōtra fideiuſſorem, facta excuſſione in bonis principalis, ⁊ lite pendente principalis efficitur ſoluendo, v. de Bal. in d. l. peremptorias. in fi. Et adde, ꝙ ſicut ignorans poſtea admititur ad exceptionem opponendam, ita ⁊ dubitans admittitur poſtqua⸗ fuit certificatus. Jta dt Cyn. ⁊ Bal. in l. fin. in prin. per illum tex. C. de furt. Adde, quod mulier, minor, ⁊ ruſticus, non opponentes dilatoriam ante lit. conteſt. poſſunt eam opponere poſt, q⸗ preſumuntur per iuris errorem eam non oppoſuiſſe, ita dt Bal. in l. de die. §. ſi ſeruus. per illu⸗ text. in ver. minori. ſm̄ lec. Jo. ibi. ſ. qui ſatiſ. co. Et hoc etiā no. Pau. de caſtr. ibi, quod ignorans non audiatur poſt litē conteſtata⸗ in dilatorijs, eſt gl. no. in l. qui procuratorem. §. i. ⁊ ibi Bart. de procu. ⁊ qd̄ ibi ſcripſi, que concord. vt per d. Ant. ⁊ Abb. in d. c. paſtoralis. dum ſ. ſcripſi dilatoriam ſuperuenientem poſt lit. conte. poſſe opponi, quero vſq⸗ ad quod tempus: Dic vt per d. Ant. in d. ca. cum M. Ferra. de conſti. Adde vt plene per Spe. in tit. de except. §. j.

s ¶ Debetis ſcire. Vide no. per eundem Bar. in l. l. §. ij. qd̄ vi aut clam. in illa not. q. quando ex forma ſtatuti, vel ex pacto contra inſtrumentum non poteſt opponi aliqua exceptio etiam ſolutionis, ꝙ ſi ego ſolui, licet non poſſim op. hanc exce. poſſum intētare officium iudicis de equitate, vt inquirat de ſolutione, ⁊ ita liberari cum iudici de ea conſtat. vide in rub. de excep.

t ¶ Modum probādi. Notorium licet releuet ab onere probandi, non tamen releuat ob onere proponēdi, Vide Bal. in l. nō dubium. C. de legibus. ⁊ in l. prima. C. quomodo ⁊ quando iudex.

LEX II.

1 ☞ Exceptio intentionis quod ſit illa per quam declaratur actori actionem non competere.
2 Que ſunt exceptiones que opponuntur poſt ſententiam, non tamen ad ſententiam.
3 Differentia inter exceptionem ⁊ replicatione⸗, ⁊ que exceptiones preſcribantur.
Replicationi quod preſcribatur.
4 Duplicatio competēr reo eſt perpetua, ſi actori eſt temporalis.
5 Producere inſtrumentum ſolutionis an ſufficiat, licet non dicatur ad defenſionem, quod ſic.
Iudex abſoluit, quando eſt notorium ei actionem actori non competere.
6 Exceptio iuris quando proponitur, ſatis eſt quod preſumptiue concludat.

a 1 EXceptio. [a] Vide gl. q̄ eſt in ver. intentionē, ⁊c. Et no. † ꝙ qn̄ propono aliquā exceptionē, ꝑ quā declarat̄ tibi actionē non cōpetere, eſt exceptio intentionis, vt exceptio nouationis, ⁊ ſi. ¶ C. p. d2 hic, in condēnationē deductū. Cōtra, poſt cōdēnationē non pōt opponi exceptio. l. perēptorias. C. ſen. reſc. nō poſ. Huius cōtrarij timore gl. legit dupliciter. Vno modo deductū in condemnationē. i. deducendū. Alia lect. eſt, ꝙ hic loquitur de exceptione, que poſſet opponi poſt rē iudicata⸗, ⁊ ſm̄ hoc loquit̄

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

b in caſibus ſpecialibus,vt in legibus ꝑ gl. alleg. que ꝓbant.† Sʒ
tu debes ſcire, ꝙ quedā ſunt exceptiones,que opponuntur poſt
ſententiā,non tn̄ ad ſententiā,vt miles q̄ opponit exceptionē fa-
cti,vt dico ꝙ ꝓpter ſimplicitatē armate militie omiſi oppone-
re talē exceptionem ꝯ actionem primo propoſitam, l. j. C. de iu.
⁊ fact. ig. ſicut etiā minor qui reſtituitur in allegādo poſt ſenten
tiam,non ad ſententiam,ſed ad actionē primam,per quā cōcer-
nitur ſn̄iam non eſſe iuſtam. Itē ſi poſt ſn̄iam feciſti pactū de nō
petēdo,iſta pōt opponi poſt ſententiā,vt ſ. dixi in l. elegāter. §. ſi
poſt. ſ. de cond. indeb. Quedaʒ exceptiones opponunt ꝯ ipſam
ſn̄iam,ſeu eius executionē,vt in legib. alle. ꝑ glo.† Quero,vtrū
3 inter exceptionē ⁊ replicationē ſit aliqua differētia? Gloſſ. dt,ꝙ
exceptiones ſunt ꝑpetue,⁊ replicationes tēporales. Hoc videt
b cōtra l. fi. in fi. j. rem ra. habe. vbi ſicut preſcribitur contra actio
c nem,ita ꝯ exceptioneʒ. Breuiter dic,[c] quedam eſt exceptio,ideo
qꝛ eſt actio vt eſt exceptio cōpenſationis,⁊ huic exceptioni pre-
ſcribitur. Ratio,qꝛ eſt in poteſtate tua qn̄ exerceas. l. fi. in fin. j.
rem ra. habe. ⁊ l. quecunqʒ. j. de actio. ⁊ obli. Quedā eſt exceptio
proprie,⁊ illi nō preſcribitur, l. 13. C. de exce. ⁊ l. pure. in fin. j. de
doli exce. Quedam eſt replicatio,⁊ illi preſcribitur vt actioni. l.
4 queſitum. §. fin. ſ. de pecul.† Quero quid de publicatione? De
hoc habes legem ſm̄ diuerſas lect. ꝙ qn̄ actori competit,eſt tē-
poralis: ſi reo,tunc eſt perpetua. l. ſi pactum. C. eo. ꝯ ormo vnaʒ
d q. hic. Iuriſconſultus facit differentiaʒ[d] inter exceptionem in-
5 tentionis,⁊ exceptionem iuris,⁊ bene.† Sed pone,ꝙ non ꝓpo-
no aliquam exceptionē,nec dico,excipio,nec ad mei defenſioneʒ
propono,ſed produco inſtrumentum ſolutionis,vel pono ſolu-
tionē,⁊ probo,an ſufficiat? Reſpon. tunc cum iudici eſt notoriū
actionem non cōpetere,iudex dʒ abſoluere. l. vbi pactum. C. de
6 tranſac. ſm̄ vnam lect.† Et gl. in lege illa format vnam aliam q.
vtrum exceptio iuris debeat aliter proponi ꝙ neceſſario con-
cludat,vel ſufficiat ꝙ cōcludat preſumptiue. Pe. dicit multa,
ponit omnia verba que dixi in libello ſeu actiōe, in l. omnes. §.
Lucius. ſ. de his que in fraud. credi. ⁊ per Cyn. in l. edita actio.
C. de eden. ⁊ ſufficit, ꝙ preſumptiue concludat,niſi ab aduerſa
parte probetur contrariū,vt Inſti. de replica. §. j. vt dico pactū
de non petēdo factum mihi,niſi ipſe aduerſarius per ſe probet.

ADDITIONES.

a Ale. ¶ Exceptio. Vide Bar. in l. ſi ita ſit ſcriptū. de leg. j. ⁊ no.
qd̄ exceptio dicitur proprie, vbi eſt actio, ſed vbi non eſt actio,
ibi non cōpetit proprie exceptio,vt contra illum, contra quem
vſucepit rem non competit proprie exceptio, quia ipſe non hʒ
actionem. quod not. pro termino dato ad excipiendum. Iſta eſt
gloſſ. in l. in rebus. ⁊ ibi Bald. in fi. C. de iure dotium.
b ¶ Aliqua differētia. Sed an compenſatio dicatur exceptio,ad-
de Bal. in l. fi. C. de eden. ⁊ Bart. in l. qui inuicem. de condi. in-
debit. ⁊ dt Bald. in l. ſi conſtat. in vlti. opp. C. de compenſa. ꝙ eſt
ſpecies reconuentionis. ⁊ non dr mera exceptio,ſed miſta. adde
Bald. in l. quoniam Alexandrum. C. de adult. ideo dt Bald. in
l. cum Papinianus. C. de ſent. ꝙ excommunicatus non poteſt
illaʒ opponere. Et an ſit ſpecies recōuentionis,dixi poſt Bar.
in aut. ⁊ conſequenter. C. de ſenten. in prin. ⁊ ꝙ exceptio compē
ſationis dicatur potius exceptio quam actio,tenet Bart. in l.
verbum oportebit. §. j. de verb. ſig. Adde an exceptio compen-
ſationis dicatur proprie exceptio. Alex. conſi. xij. volu. ij.
c Breuiter dic. Vide Bart. ⁊ Bald. in l. ſi pactum. C. e. ⁊ vtrum
exceptioni preſcribatur,no. per Bal. ⁊ Ang. in l. ſicut. vbi vide
C. de preſcr. xxx. an.
d ¶ Facit differentiam. Sed Bal. in l. peremptorias. C. ſenten.
reſcin. non poſ. dicit ꝙ exceptio intentionis non eſt proprie ex-
ceptio,⁊ ſimiliter negatio.

LEX III.

1 ☞ Exceptiones procuratorie que ſint,⁊ qualiter ꝓponātur.
2 Exceptio procuratoria ꝙ euitetur per litis conteſtationem.
3 Exceptio dubia quando iudicetur peremptoria.
4 Exceptio ne quis damnetur,niſi inquantum facere pōt,eſt tem-
poralis ⁊ dilatoria,⁊ opponitur etiam poſt litem conteſtatam.
5 Exceptio dotis vel pecunie non numerate,ꝙ ſit peremptoria.
6 Exceptio ordinis ꝙ primo conueniatur principalis quam fide
iuſſor ꝙ ſit dilatoria.
7 Exceptio peremptoria,an perimat actionē ipſo iure poſtquaʒ
venit ad conflictum.

Exceptiones aut perpetue.

1 E†Quero que ſint exceptiones ꝓcuratorie? Dic ꝙ fiūt
multis modis,qꝛ qnqʒ tu non es ꝓcurator,qnqʒ tu nō
potes eſſe procurator,quādoqʒ eſt cauſa in qua tu nō potes eſſe
ꝓcurator. Hic vt dixi in l. de pupillo. §. fi. ⁊ l. ſe. ſ. de oper. noui
nun. ⁊ glo. hic. ¶ † Quero qn̄ hec exceptio poteſt euitari. Et dt
2 Iac. de Are. per lit. conte. vt l. Pomponius. §. ratihabitionis
ſ. de procura. ⁊ l. exceptionem. C. de probatio. Dicitur hic,qd̄
3 quedam ſunt exceptiones ꝑpetue,⁊ quedam peremptorie.† Sʒ
quid de exceptionibꝰ dubijs? glo. dt ꝙ peremptorie iudicabun-
tur. l. ſufficit. ſ. de condi. inde. Ego intelligo illud,quod eſt per-
emptoria,quādo preſens ſtatus rei tēdit ad excluſionē. Et pone
exēplum de l. ſufficit. ſ. de condi. indeb. Sed ſi preſens ſtat' rei
nō tendit ad excluſionē,forte ſecus. l. pure. in prin. j. de doli ex-
a cep. ⁊ l. ſub cōditione. ſ. de aſſig. lib. ¶ Quero,qd[a] de ea in qua
4 †quis damnatur inquātum facere poteſt,an ſit ꝑpetua ⁊ perem
ptoria,an dilatoria? Et Io. dt,ꝙ eſt peremptoria. Hug. dt con-
tra per pulcherrimas rationes,⁊ per l. nam ſi maritus. ſ. de cō
dictio. indebi. Itē qꝛ pōt peruenire ad meliorē fortunam. Et vi
de gl. in verb. poſſunt ibi,itē de ea qua quis, ⁊c. Gl. vr̄ tenere ꝙ
ſint anomale,ſed illud nō habemus in tex. ꝙ vocētur alique ano
male. Et habuiſtis gl. ꝙ eſt dilatoria,ſm̄ Io. in l. inter eos. de re
iud. que eſt vera lectu. Breuiter Cy. dt in l. exceptionem. C. de
probat. ſed melius dt in l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. qꝛ ponit addi-
tionem Gul. de Cu. qꝛ lex preſumit euʒ fieri diuitem, ⁊ eſt tēpo
ralis ⁊ dilatoria. l. cura extruendi. §. deficientium. j. de muneri.
⁊ hono. ⁊ C. arbi. tute. l. ſi defunctꝰ. Quod eſſe,verū apparet,qꝛ
actio non perimitur. nam ſi venit ad pinguiorē fortunam,pote-
rit cōueniri. Licet autē ſit dilatoria, tn̄ qꝛ reſpicit executioneʒ,
pōt opponi etiā poſt ſn̄iam,⁊ in hoc eſt ſpeciale in eo. ¶ Querit
5 †glo. quid de exceptione nō numerate dotis,⁊ de exceptione nō
numerate pecunie? Dicit,ꝙ eſt peremptoria,qꝛ perimit ⁊ impe
dit actionē contra quam opponitur ꝑpetuo. Nec ob. quod ſta-
tuitur certum tēpus intra quod opponatur,quia Iuriſcōſultus
reſpexit,an exceptio oppoſita tollat actionē ad tēpus,vel perpe
tuo: qꝛ ſi ad tempus,eſt dilatoria: ſi ꝑpetuo,eſt peremptoria, vt
ſ. l. proxi. in fi. Illud vero qd̄ gl. dt,ꝙ quo ad onus probandi eſt
anomala,non eſt verum,qꝛ idem in qualibet exceptione per quā
excipiēdo nihil ponitur,vt dixi ſ. e. l. j. ¶ Quero,quid de excep
b tione[b] ordinis, vt prius principalis q̄ꝫ fideiuſſor conueniatur?
Gl. dicit,ꝙ eſt anomala,qꝛ pōt eſſe ꝙ erit perpetua ⁊ tēporalis.
Ego dico,ꝙ dilatoria: qꝛ nō perimit nec impedit perſonam tuā
agere,ſʒ differt vt priꝰ diſcutiaꝫ pricipalē. Et ſi dicis ille ſoluit,
c tunc dic,qd̄ non vigore exceptionis ordinis tollitur actio con-
tra fideiuſſorē,ſed vigore ſolutionis,⁊ ſatiſfactionis. Et ſic com
muniter docto. noſtri tenēt. Et quando poſſit opponi,habuiſtis
tactū plene in l. ſi dubitetur. j. de fideiuſſ. Cy. tāgit in l. exceptio
d nē. C. de proba. in v. q.[d] ¶ † Vltimo quero an exceptio ꝑempto
6 ria perimat actionē ipſo iure,poſtq̄ꝫ venio ad cōflictum? Iac. de
Ra. dicit,ꝙ ſic. Et mouet ꝑ exēplum materiale,non ꝑ legē,vt qn̄
ſunt duo pugiles,anteq̄ꝫ vnus veniat cōtra aliū,tunc nullꝰ peri
mitur,poſtea vero alter eorū perimitur. Ego allego hic l. ſi plu
res. j. de fideiuſ. Sed ꝯ Iac. de Ra. tenet Pe. in d. l. exceptionē
C. de proba. ⁊ tenet ꝙ non perimat licet deueniat ad conflictum
alleg. Inſtitu. de except. per totum. ⁊ maxime in §. item ſi in iu-
dicio. vt plene examinabo in l. Iulianus verum debitorem. ſ.
condi. indebi. ⁊ iam plene dixi in receptione illius legis.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Quero quid. Vide Bar. in l. ex diuerſo. §. fi. ſ. ſol. mat.
b And. Barb. ¶ Exceptione. Et an exceptio ordinis vitiet ꝓceſ
ſum,Bal. in l. j. ſ. fa. erciſ. alle. gl. ſin. in l. ſi mācipiū. §. h. in cōi. ſ.
de euic. Et an ꝓnūciatio de ordine ſit interlocutoria,an diffini-
ua. vide gl. ſin. in l. vn̄ querit. ſ. cōmo. ⁊ vide do. Car. ⁊ alios i c.
tuā. de ordi. cog. vbi alle. Bart. hic. ⁊ vide Salyc. i aut. ꝑſente. C.
fideiuſſo. Idē voluit hic Ang. ⁊ alle. gl. in d. l. ſi mancipiū. §. j. ſ.
euic. refert tn̄ Spec. ſequi iſtam gl. ego concludo pro Bart. Idē
voluit Iacob. de Are. ⁊ Pet. refert Salic. in d. aut. preſente.
c Alex. ¶ Exceptionis. Sed an exceptio cōpetēs reo, competat
fideiuſſori,⁊ contra,vide Cy. ⁊ Bal. in l. tam mandatori. C. d nō
numera. pec. ⁊ ꝑ Iac. But. in l. defenſiones. C. de excep. ⁊ ꝙ le-
gi. ⁊ not. in l. iij. §. fi. is pro quo. ſ. ꝙ quiſqʒ iur. Cyn. plenius in l.
quoties. in vj. q. C. de precib. impera. offeren. Bald. in l. fin. C. d
vſur. rei iudica. ⁊ in l. idemqʒ. §. generaliter. ſ. manda. ⁊ quod le
gi. ⁊ no. in l. ex ꝑſona. j. de fideiuſſo. Sed nunqd fideiuſſor poſſit
opponere exceptionē cōmpenſationis, ex ꝑſona debitoris? Vi
detur ꝙ non: quia ſoluit qui compenſat. l. ſi debitor. qui potio.
in pig. habe. ſed fideiuſſor nō pōt ſoluere de bonis debitoris ve
re vel ficte. In contrarium eſt tex. in l. verum. ſ. de compēſa. etiā
eo reo inuito,per d. l. ex perſona. ⁊ late Bald. in d. l. tam manda
tori. vnde ſalua Bart. in l. iiij. §. Cato. de verb. obli. in ficta ſolu
tione. Sed quid ſi fideiuſſor non opponit exceptionē,quam ſi op
poſuiſſet,fuiſſet abſolutus,an poſſit iſto caſu agere contra prin-
cipalē,vide in l. idemqʒ. §. generaliter. ⁊ in l. Quintus. ſ. māda. ⁊
no. Imol. in l. ſi ſub impoſſibili. cum l. ſeq. j. de fideiuſ. ⁊ habetis
in l. fideiuſſor. in prin. ⁊ in § quedā. ſ. manda. ⁊ verū exceptio d-
clinatoria fori cōpetat fideiuſſori,habes Guid. de Suza. ꝙ non
in l. preſenti. C. de his qui ad eccle. cōfu. ⁊ adde ꝙ no. Bal. i. d. l.
quoties

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quoties. ⁊ dicit Bal. in auf. habita. C. ne filius pro pa. ꝙ priuilegium illius auth. non extēditur ad fideiuſſorē ſcholariū. Et an extēdatur ad fideiuſſorē qui nō rogatus interceſſit, vide l. ſi mulier ꝯ ſenatuſconſult. §. ſi ab ea. ad Velleia. De materia late per Bar. in d. l. tam mandatori. ⁊ que not. in l. vbicunq;. de fideiuſ.
b Claud. de Seyſſell. ¶ In v. queſt. Tangit etiā Pau. de Caſt. in l. fi. in prin. ſ. ſi cert. pet. ⁊ ibi remiſſiue per Alex. Vide etiā per Ang. Aret. in §. appellantur. Inſti. de except. Hoſtienſ. in ſumma. eod. tit. §. ⁊ quoniam. verſic. quid de exceptione. ⁊ Card. in cap. poſt ceſſionem. de probat. ⁊ ſequitur ibi Fely.

LEX IIII.

a ☞ Aliquem eſſe locupletem, vel non, qđ tempus inſpiciatur.

In pupillo. Op. de l. ſi a dn̄o vel a patre. §. pe. ſ. de peti. her. ⁊ l. rei iudicate. in prin. ſ. ſol. mat. gl. cōmuniter tenēt, ꝙ inſpi-
1 citur tp̄s rei iudi. ⁊ tēpus quo petitur. Ego dico, † ꝙ aliquem eſſe locupletem vel non, quandoq; eſt cauſa dande, vel conſeruande, vel repellende obligationis, ⁊ tunc inſpicitur tempus lit. conteſt. vt quando dico, ꝙ ideo teneris, quia factus es locupletior, tu minor. Quandoq; eſſe locupletem eſt cauſa moderande executionis, ⁊ tunc inſpicitur tempus rei iudicate. l. rei iudicate. ſ. ſolu. matr. ⁊ ibi dixi. ⁊ l. ſi a domino vel a patre. ſ. de peti. heredi. ⁊ hoc videbitis j. eo. l. nemo.

LEX V.

Et qui dicit. De hoc videbitis j. eo. l. nemo. vide gl. in verb. permittitur. que ponit ꝯriū ⁊ non ſoluit ibi, ſed ⁊ ſi ſuſceperit. in prin. Sol. pluribus exceptionibus licet vti, vt hic, non ad omiſſas redire, vt in contrario. Item in d. gl. ibi, de
a lege commiſſaria interrogatus, ita reſpondi, ſi per emptorē.[a] Solu. ibi extra iudicium, ⁊ eſſet ſibi contrarius. Item ibi §. eligere. ibi in actione, hic in exceptione.

ADDITIO.

a ¶ Emptorem. Alias legitur in d. gl. l. ſi fundus. §. eleganter. e. titu. de leg. commiſſ. que magis conuenit.

LEX VI.

Si rem legatam. Vides ꝙ dolus defuncti nocet ſucceſſori. Cp. de l. an vitium. j. de diuer. ⁊ tempo. preſcri. Sol. dolus defuncti non nocet ad exceptionem ſeu ad preſcriptionem: ſed ad actionem ſic, vt hic.

LEX VII.

1 ☞ Replicatio competens non reſtituitur ipſo iure ſed in integrum reſtitutione petita.
2 Officium iudicis qualiter poſſit impetrari in exceptione.

Exceptiōes que perſone.
a §. Interceſſionis. [a] Vos ſcitis, ꝙ pretor tractat de in integrum reſtitutione iure actionis, vt ſ. de dolo. ⁊ ſ. qđ metus cauſa. quādoq; officio iudicis, vt ſ. de minorib. in primo caſu competit ipſo iure ſine reſtitutione petita. ſecundo non, ni-
1 ſi quis reſtitutus in integrum ſit. ¶ † Quero quid in replicatione: Et gl. in l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ſ. de iureiu. dt, impe-
2 trata prius in integrum reſtitutione. ¶ Quero, † vtrum in ipſa exceptione poſſem impetrare officium iudicis quod mihi ſufficiat: ¶ Tu ſcis, qđ dixi in l. j. ſ. eod. ꝙ non eſt neceſſe qđ in exceptione concludatur, non dico hic. Sed quid ſi in exceptione concludo ſic, ꝙ excipit. ⁊ excipiendo proponit. ⁊ dicit ꝙ detulit iuramentum, ⁊ erat minor, ⁊ fuit damnatus, ⁊ ſic petit reſtitui: Dico, qđ poſſum facere, per l. Papinianus. §. ſi filius. ſ. de inof. teſtamento. quia quemadmodum querela reſcindit, ita ⁊ beneficium reſtitutionis in integrum, ⁊ tunc iſta exceptio habebit vim petitionis. Ita debet intelligi l. ſub conditione. ſ. de bono. poſ. contratab. plene vide in d. §. ſi minor. vbi de hoc dixi.

ADDITIO.

a Alex. ¶ §. Interceſſionis. Vide Bar. in l. diuus. ad fin. de re iudi. ⁊ Bar. in d. §. minor. in prin. ⁊ in d. l. Papinianus. §. ſi filiꝰ.

LEX VIII.

1 ☞ Ratio quare reus proponit plures exceptiones, quā actor actiones.
2 Plures exceptiones cōtrarias quando quis proponere poſſit.
3 Plures replicationes contrarias ꝙ quis proponere poſſit.

Nemo prohibetur. Habet ſubtilē materiā, ⁊ a noſtris Doc. bene intel. ectā. Op. de l. nemo ex his. §. quoties. j. de reg. iur. ⁊ l. qđ in herede. §. eligere. ſ. de tri. Gl. ſol. aliud in exceptione, vt hic, ⁊ aliud in actione, vt ibi. Azo.
b ¶ Cp. ꝯ hoc ſ. e. l. j. So. ibi quo ad quid videt̃ agere, nō quo ad
a omnia. ¶ † Quero extra gl. que eſt rō, ꝙ reus[a] pōt ꝓponere plures exceptiones quā actor actiones: Ratio vna eſt, quia reus eſt fauorabilior: alia eſt, quia in poteſtate actoris eſt qualiter inſtruatur. ⁊ quando agat: ſed in rei poteſtate non hanc rationē poſuit Dy. in c. nullus pluribus. extra de reg. iur. lib. vj. ⁊ infra de hac
2 faciam mentionē. ¶ † Quero, an plures[b] contrarias exceptio-
b nes quis poſſit proponere: Et gl.[c] videtur hic tenere ꝙ ſic, ſed
c alibi gl. in d. l. nemo. op. pluribus modis. Oppo. de l. quoties. §. pretor. de noxa. ⁊ de auf. contra qui propriam. C. de nō num. pe. Huius contrarij timore gl. que eſt in l. nemo ex his. in prin. j. de regu. iur. dicit, ꝙ pōt proponere, niſi contrariū in lege prohibeatur, vt ibi no. Dy. in cap. nullus pluribus dicit quod non eſt verum quod regula fallit, imo eſt firma. ⁊ dat regulā, quādocunque aſſertio facta in exceptione non pōt concurrere cū aſſertione, vel negatione facta in alia exceptione, nō poſſunt plures exceptiones proponi, vt in cōtrarijs: ſed cōditionaliter poſſunt opponi. l. ſi quidem. C. de exceptionibus. Videamus quis dicit verius, an gl. vel Dy. ⁊ primo videamꝰ an exemplū ſit in contrarijs exceptionibus: Videt̃ ꝙ ſic, quia ſi ſolui, ſum liberatus ad ſolutione, a modo nō poſſum liberari preſcriptione, ar. l. ſequit. §. lana. ſ. de vſuca. Et credo ꝙ in iſto exemplo gloſ. bene dicit, per c. cū olī. ⁊ c. auditis. extra, de preſcriptio. Pone exemplū Dy. nego me teneri, poſtea volo dicere me ſoluiſſe. Poſſum ne iſtas exceptiones ꝓponere: Dic ꝙ ſic, quicquid dicat Dy. caſus eſt in l. cū de indebito. ſ. de proba. licet Dy. alleg. pro ſe, tū eſt contra eū, quia ibi, ego nego mihi ſolutū: probata ſolutione dico debitū fuiſſe, ⁊ grauor propter mēdaciū in probatione debiti. Simile eſt in auf. contra qui propriam. C. de non. nu. pe. vbi probata ſcriptura propria poſſum poſtea fateri, ⁊ probare contrarium. Sed contra illud op. de l. ij. §. ſed ſi alius. j. quādo ap. ſit. vbi appellans pro reo, ſi eſt ſibi contrarius, non auditur. Pet. timore iſtius ꝯrij intelligit, ꝙ pōt plures contrarias exceptiones proponere, ſed nō ſimul, vt d. §. ſed ſi alius. ſed pronūciatio ſuper vna proponet aliā. Ita tē Cy. ⁊ recitat dictum Iac. in l. j. C. de fur. Illud etiam vr̃ contra caſum in c. auditis. ⁊ c. cū olim. de pſcript. ⁊ in exemplo hic dato p gl. Quid dicemus: teneamus gl. ſimpliciter, ⁊ doct. determinemus hoc modo. Quādoq; vna ⁊ eadē exceptio eſt in ſeipſa contraria, ⁊ tunc iſta exceptio nō admittitur. d. l. ij. §. ſed ſi alius. j. quando ap. ſit. quia ibi appello pro-
pprio nomine. ⁊ alieno, ⁊c. Quandoque ſunt due exceptiones cō-
d trarie adinuicem, ⁊ hic aduerte,[d] aut incumbit onus probandi vtranque exceptionem ipſi proponenti, ⁊ poſſunt proponi ſimul iſte exceptiones. Ita intelligo gloſ. hic. ⁊ dicto c. cum olim. ⁊ ca. auditis. extra de preſcript. Si vero propoſitio vnius exceptionis transfert onus probādi in aduerſam partem aliam exceptionem, tunc nō poſſunt proponi ſimul ⁊ ſemel ſimpliciter. d. l. cū de indebito. quia nego ſolutum, tu debes probare ſolutum. Et ratio eſt, quia exceptio peremptoria debet probari poſtquā actor probauerit ſuam intentionem. l. ſi quidem. C. de exce. l. exceptionem. C. de pbat. modo ſi nego mihi ſolutum, incumbit tibi probatio, ſi probas, ⁊ volo proponere debitū fuiſſe ſolutum, incumbit onus probationis mihi, ⁊ ſic probata vna deuenitur ad aliā, ſecundum qđ dicitur de petitorio ⁊ poſſeſſorio in l. incerti. C. de interdi. ⁊ hoc facit ratio ordinis. Et predicta vera niſi lege prohibeantur, per l. nemo ex his. in prin. j. de reg. iur. vide quid in
e exceptionibus. ¶ Quero quid[e] in replicationibꝰ. † Dy. aſſignat
3 duas rationes differentie inter actorem, ⁊ reum: quia reus eſt fauorabilis, ſed iſtud non habet locum in actore. Alia eſt, quia non poteſt eſſe inſtructus reus prout actor: ⁊ illud eſt etiam in actore quantum ad replicationem: ⁊ ſic poſtquam vna ratio habet locū, ſatis eſt, ⁊ ꝙ plures replicationes contrarie poſſint opponi, probatur per l. interpoſita. C. de tranſa. vbi opponitur exceptio. ⁊ per aliam dico nullam.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Quod reus. Sed an reus poſſit annullare petitionem, ⁊ exceptionem, vide Bal. in l. edita. C. de eden.
b P. Pau. P. ¶ Quero an plures. Vide Arc. conſi. rcv.
c Alex. ¶ Et gloſſ. Et caſus in quibus reus non admittitur, ſi ſit contrarius, notantur per Baldum in authent. contra qui propriam. C. de non nume. pecu. ⁊ in d. l. j. verſ. circa ſecundū. C. de fur. ⁊ in d. l. fin. de fideic. Et hic adde quod no. Bal. in l. peremptorias. verſ. nunquid illi. C. ſenten. reſ. non poſſ. ⁊ adde quod licet reus poſſit adinuicem contraria allegare. non tamen tolleratur contraria probare, vel producere in vim probationis, ſm̄ Ioā. And. in regula imputari. de reg. iu. in mercu. quem refert Bal. in l. ſcripture. ad fi. C. de proba. ⁊ an id quod primo negaui poſſim poſtea confiteri, vide Bal. in l. vnica. C. de confeſ. ⁊ an terminus datus actori, ⁊ reo ſimul, currat reo proponenti exceptiones contrarias. vide Bald. in d. l. j. de fur. ⁊ ad hanc legem vide etiam qđ not. dicit Bal. in l. j. C. de fal. cau. adiect. legat.
d ¶ Aduerte Vide not. per Dr. Ray. ⁊ Imol. in l. Titie ſi nupſe

rit.ſ.de cond.⁊ demon.⁊ vide etiã Bal.in l.peremptorias.ver. quero nunquid ille.C.ſententiam reſcindi non poſſe.
c ¶ Quero quid. An actor poſſit pluribus vti contrarijs replicationibus,adde Bar.in l.ſi expreſſim.ff.de appella.

LEX IX.

1 ☞ An qui accipit,fateri videatur.
1 NOn vtique.† Opp.ꝙ hic,qui ꝓponit exceptionem,non vř fateri,⁊c. Contra,q2 qui excipit,ꝓbat,l.j.ſ.eo.C.de proba.l.j. Gl.que eſt hic,vř intelligere iſtã legem,ꝙ hoc ſit verum, qñ exceptio ꝓponit cõditionaliter, vt dico me non eſſe debitorem, ſed ſi apparet dico me ſoluiſſe. Sed ſi ſimpliciter oppono exceptionem pacti,ſi nõ ꝓbo,tũc videor cõfiteri. Et iſtã opi-
a nionẽ tz Dy.ª in c.exceptionem.de reg.iu.lib.vj. Decret.iſte dicunt ꝯrium,in c.cum venerabilis.extra eo.⁊ Jo.And.tz ibi reprehendendo Dy.in c.exceptionem obijciens.de reg.iu.lib.vi.
b Ego tenui iſtã opinionẽᵇ ſemper,⁊ eſt dictũ meum,ꝙ quilibet eorum dt verũ in caſu ſuo. Qñq3 quis obijcit exceptionẽ,⁊ ille contra quẽ excipitur,exceptionem confitet,⁊ tunc dt verũ Dyn.vt q2 fateor,ꝙ ſoluiſti,ſed erã minor,q2 nõ potui ſolutionem recipere. Itẽ feci ſibi pactũ de vlterius non petendo,ſed fecit mihi pactũ de petendo poſtea,⁊ tunc dt verum Dyn.ꝙ fatetur reus. Et hoc probo per l.quoniam.ſ.de his qui no.infa. Sed ſi actor non fatetur ꝙ excipiens ponit,tunc dicũt verum Decretiſte. Et dico, qđ eſt caſus in l.cum de indebito.ſ.de proba. Probas ſolutionem,ergo erat debitum,certe vti non poſſum iſta preſumptione, ⁊ rationem hic non habemus,ſed regulam iuris habemus ꝙ ex
c eo non dz quis conſequi premium,qđ nixus eſt impugnare.ᶜ Ita dicunt doc.in poſitionibus negatiuis,ꝙ quis poſitiones negãs, poſtea illis non poteſt vti. Ita tz Spe.in titu.de poſitionib. Ita intelligo iſtã materiam. Unde actor,ꝗ negat pactum factum, vel ſolutionem , non poteſt dicere quod ex eo ſit probata intentio ſua. Et fuit in tertio anno quo legi iſtum titulum.

a Alex. ¶ Tenet Dy. Uide Bart.in l.cum de indebito.de prob. per dominum Anto.in c.ex parte decani.de reſcript.
b ¶ Tenui iſtam opi. Idẽ Bal.in l.alia.C.de his quib.vt indig. contrarium tenet Bar.in l.decem.ad fi.j.de verb.ob.⁊ ad materiam iſtam vide Bar.ibi,⁊ Bal.in l.exceptionem.C.de proba. Et an ⁊ quãdo excipiẽs videatur fateri,vide Spe.in ti.de exce. §.viſo.poſt princi. Et quid de replicante,vide Jo.An.in regula,exceptionem obijciens.de reg.iur.in vj.⁊ Ang.hic ⁊ Bal.in aut.ſi dicatur.C.de teſtib.⁊ quod no.gl.⁊ Bar.in l.ſi quidem.C. de excep.⁊ dt glo.in aut.de exhi.reis.§.ſancimus.in gloſſ.litis conteſtationem.in fin.ꝙ quando quis facit contractum preceſſiſſe,ſi opponit exceptionem,non probando exceptionem , videt fateri.quam gl.ad hoc allegat pro ſingu.Bal.in l.ij.C.quando fiſ.vel priua.⁊ Bald.in l.exceptionem.C.de proba.⁊ duo verba ponit Bald.in aut.ſi teſtis productus dicetur.de teſtib. Et ſi quis opponit exceptionem ſolutionis,ꝙ non videatur fateri debitum, tenet Bar.per illam glo.in l.Julianu verum debitorem.ſ.de condi.indebi.⁊ de materia habetur per Bal.in l.j.C.de confeſ. ⁊ in ſ.l.j.C.de furt.⁊ Bal.in l.cum mulier.⁊ Jmo.ibi.ff.ſol.mat.⁊ qui negat ſententiam rite latam,non videtur fateri ſentẽtiam latam.⁊ ſic negans qualitatem facti,non videtur fateri ipſum factum,ſm Bal.⁊ Jmo.in l.Gallus.§.forſitam.per illum text.de lib.⁊ poſth.⁊ dixi poſt Jmo.in d.l.decem.de ver.ob.⁊ vid Bar. in l.poſt legatum.de his quib.vt indig. ¶ Adde quando excipiens videatur fateri,Ro.conſi.lxxviij.vbi an opponens cõpenſationem,videatur fateri debitum. Et opi.quam hic tenet Bar. reprehendit Abb.in c.cũ venerabilis.vbi dt eſſe contra Bart. Unde ipſe tenet opin.gloſ.in ca.exceptionem.de regu.iu.in vj. quam etiam tenet Specu.eod.titu.§.viſo verſicu.illud quoq3.⁊ Jo.And.ibi in additio.in verſicu.igitur valde periculoſum Claud.de Seyſſel. ¶ Impugnare. Adde Bal.in l.cum precum.
c C.de liber.cauſ. Contra iſta tamen facit quod not.Panor.poſt Compoſtel.in cap.capitulum ſancte crucis.in fi.de reſcri. Uide etiam ad hoc ampliatio.Bal.⁊ Alex.in l.iij.C.de repud.he. vbi dicunt idem in non reſpõdente,vel diſſimulante. Adde etiam in materia Aret.in l.j.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de verbo.obliga. Pau.de Caſt.in l.ſiue poſſidetis.C.de probat.vbi limitat hãc doctrinam.

LEX X.

1 ☞ Si agens nomine Titij ſuccumbuit,an ab eo factus heres poſſit denuo agere.

MOdeſtinus. Querit glo.de vna q.quid ſi tecum rei vendicatione egi nomine meo,vel agendo,vel defendendo: dic vt gloſſ. ¶ †Secunda queſtioª eſt,pone egi nomine Titij,⁊ ſuc-
1 cubui,poſtea Titius fecit me heredem,an poſſim agere: Et glo.
a dt,ꝙ non. Iſta glo.contradicit huic legi ⁊ nihil alleg. Et ne verũ iſta glo. Et dico,ꝙ dicit verum in duobus caſibus: quando promiſit dominum rem ratam habiturum, ⁊ dominus non habuit ratam,⁊ tunc poteſt exceptione repelli,quia poteſt conueniri, ar.
b l.vendicantem.ſ.de euic. Alius caſusᵇ eſt,quando egi procura-
c torio nomine,tunc ſi ᶜſucceſſi domino,non poſſum dicere poſtea me non fuiſſe procuratorem, ⁊ allegare turpitudinem meam.l. ſi creditoribus.C.de ſeruo pigno.da.ma. Secunda ratio eſt,ſicut dicitur in creditore.C.cre.euic.pign.non d.l.j. In tertio caſu iſta glo.non procedit,quando egi tanquam coniuncta perſona,⁊ non caui rem ratam habiturum,vt ff.eod.titul.in l.rei maioris.⁊ pro illo ſi ſucceda non prohibeor agere. Pro hoc facit quod dixi in l.cum vir.de vſucapio.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Secunda queſtio eſt. Ad hec not.faciunt que not.Bal. poſt gl.in l.iubemus.§.ſane.j.in princ.de ſacroſanc.eccl. Adde quod voluit Joan.And.ad Specu.in titu.de ſenten.§.fi.verſi. vſq3 ad quod tempus.vbi ponit de falſo procuratore, qui ſuccubuit,⁊ fuit inſtitutus a domino , an poſſit agere ; ⁊ de iudice qui ſucceſſit reo contra quem lata erat ſententia,⁊ appellauerat,an poſſit appellationem proſequi.
b ¶ Alius caſus. Uide Baldum in l.ſi creditorib⁹.C.de ſer.pig. dat.manu.
c And.Barb. ¶ Tunc ſi. Uide no.limitationem in c.tertio loco. extra de preſumptio.⁊ in aut.nouo iure.C.de pena iudicis qui male iudicauit.

LEX XI.

1 ☞ Exceptio falſorum inſtrumentorum quando ſit perpetua , ⁊ opponi poſſit poſt ſententiam,⁊ contra ipſam peti reſtitutio.
2 Judicium de falſo ciuiliter contra alium intentare non poſſum criminoſo viuente.

QUia agnitis. Quero de qua exceptione loquatur hic. Et dicunt quidã, falſorum inſtrumentorum exceptio non habet locum, ⁊ illud non placet glo. Alij dicunt non eſſe locum preſcriptioni rei iudicate. ¶ Ad l.noſtram opp.de l.j.C.de condi. indebit.⁊ l.ſi ſine.§.j.ff.rem rat.haberi. Solu.poſt ſententiã non repeitur,niſi pretextu falſorum inſtrumentorum.l.diuus.ſ.de re iudic.⁊ l.fi.C.ſi ex fal.inſtru. ¶ Econtra ppo.C.de fid.inſt.l.fi.§.fi. Solutio gl.videtur contra fi.l. Solue ergo aliter,ꝙ hic fuit deceptus,vt l.vlti.C.plus va.quod agi.non obſt.l.fi.C.de fide in-
1 ſtru.q2 ibi fuit de falſo cognitum. ¶ †Econtra pp.de l.exceptiones.in fi.ſ.eo.coniuncta l.diuus.ſ.de re iudi.gloſſ.fatetur ꝙ exceptio falſorum inſtrumentorum habet locum reſtitutione impetrata, ibi,⁊ hoc petita. An iſta gl.dicat verum,credo quod dixi vobis in l.diuus.ꝙ ſi ſententia eſt lata pretextu falſorum inſtrumentorum,ſi peto me reponi in priſtinum ſtatum, tunc faciam reſtitutione petita , ⁊ hoc intra quadriennium.⁊ ita loquitur l.diuus. qñ volo reſtitui. Sed ſi volo repetere qđ ſolui,vel tu petis, ⁊ ego excipio ꝙ pretextu falſorũ inſtrumentorũ fui cõdemnatus,tunc iſta exceptio fuit perpetua,nec oportet ꝙ petat reſtitutio in integrum. Et hoc dicunt canoniſte extra eo.ca.cum venerabilis.
2 †Quero,quid ſi velit agere ciuiliter de falſo,an poſſit:gl.tangit
a hic.ª Iſta.q.ſoluitur duobus verbis. Contra criminoſum poſſum intentare vel ciuilem,vel criminalem quã volo,l.j.C.qñ ciui.ac. crimi.preiudic. Fallit in caſu l.pretor edixit.§.j.ff.de iniur.ſecundum lect.Jac.de Are. Sed ſi volo agere contra alium ciuiliter de falſo,non poſſum criminoſo viuente,niſi prius eo condemnato,ſecus ſi mortuo.l.j.C.vbi cau.fiſc.⁊ l.ij.ſ.de Carbon.edi.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Glo.tangit hic. Adde quod no.in l.ſi ex falſis.⁊ ibi not. Jaco.But.C.de tranſac.⁊ quod no.Barto.in l.diuus.in fin.de re iudic.⁊ ad hoc vide Bal.in l.fi.C.ſi ex fal.inſtru.

LEX XII.

a GEneraliter. ª Uide glo.ibi, vnde oportet,⁊c. Signa iſtud.⁊ hoc examina in repetitione l.naturaliter.§.nihil cõmune.ſupra de acquiren.poſſ.⁊ dico,ꝙ ſi preiudicialem exceptionem vis opponere extra ſententiam non potes : quia oportet ꝙ probes,⁊ opponas,⁊ hoc per iſtam gloſſam ibi,vt probet rei vendicationẽ primo inſtitutam. ¶ Item not.ad queſtionem,ſi ago confeſſoria contra te, tu dicis , agas rei vendicatione ante , per quam fundum vendices.potes ne iſtud excipere: Iſta glo.videtur dicere ꝙ ſic,⁊ vide glo.ibi,vel prius inſtituat eam,⁊ an ſit verum,dicam in l.fundum.ff.eodem.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Generaliter. De hac l.circa vl.lec.vide Bart.omnino in l.edita.C.de eden.

LEX XIII.

1 ☞ Petitor vel poſſeſſor hereditatis ſi conuenit quãdo poſſit deducere

deducere exceptionem, de qua in iſta lege.

a Quando petitur iuriſdictio alicuius caſtri, an hebeat locum diſtinctio huius legis.

SI poſt litem. Habet duas lectur. Primo ergo pone cauſam ſʒ primā lectu. E pp. ō l. vltima. C. de peti. hered. Gl. dicit q lex iſta hodie per illā corrigit. Vel aliter, q ibi qn agitur perſonali, hic qn̄ agitur reali. Et ſic per iſtaʒ gl. videt q illa lex vltima loquat in iudicio perſonali tātū: hic in rei vēdicatione. Et poteſt eſſe bona iſta gl. ſm Hy. qn̄ conuenio aliquē rei vēdicatione ex eadem cauſa, qua hereditatis peti. Secus ſi alia cauſa petitur hereditas, ex qua quis dicit ſe dominum, q2 tūc eſſet eadē ratio que i perſonali: ꝛ ideo tūc corrigitur iſta lex ſm Hy. Vel verius tūc nec de iure antiquo obſtabat exceptio, q2 nullum preiudicium fit, l. ſi quis, libertatem. §. fi. de petitio. hr̄. Cum igitur conuenitur quis vt poſſeſſor, cōuenitur vt qlibet non vt heres, l. Neſenni⁹. §. funda. de re iudi. ꝛ l. de eo. §. fi. ō. ad exhiben. Hac gl. aliam ſolu. quam teneas multuʒ menti, q2 hic petitor hereditatis agebat, ibi conueniebatur, ꝛ ſic d. l. vlti. loquitur, qn̄ cōuenit petitor ꝛ poſſeſſor hēditatis. ſecus ſi ageret ipſe. Et hoc tenet gl. hic. ꝛ l. ſi bone fidei. ō. de peti. hr̄. tene menti. Et ſecūdū hoc, put in caſu ponitur de extraneo agente, corrigitur per e. l. fi. habes expeditaʒ primā lectu. ❡ Sed Jo. intel

a ligit ſecūdo modo vt in gl. j. ibi, ſed Jo. ꝛc. eſt ne vera iſta lectu Joan. ꝛ Petr. reprehendūt eā, q2 ſi non poſſu, ante lit. ꝯteſta. multo minus poſt, per l. ſi fundū. ꝛ l. fundi. j. eo. Tene ergo. primam lectu. que probatur per text. huius l. ibi, non facti nomine ꝛc. nam ante litem conteſt. iudiciuʒ eſt futurum, poſt litē cōteſt. iudiciū pēdet, poſt ſententiā iudiciū eſt factuʒ ꝛ cōpletū, ꝛ ſic Jo. in omnibus bene dicit preterꝗ̄ i, eo. quod facit diſtinctionē ante

a litem cōteſt. vel poſt. Dic, † quandoqꝫ petitor vel poſſeſſor hereditatis agit aliquo particulari iudicio, ꝛ tunc indiſtincte iura antiqua non corriguntur: ꝛ pōt opponi exceptio ne preiudiciū fiat petitiōi hereditatis, vt gl. hic tenet, ꝛ in l. ſi bone fidei. ō. de peti. here. tene menti. Quandoqꝫ ipſe conuenit, ꝛ tūc inter eos mouet particulare iudiciū, inter quos ſperatur moueri vniuerſalem, tūc pōt opponi hodie ſicut olim. l. non diſtinguemus. §. ſi is faciat. ō. de arb. Quando que iudiciū particulare mouet inter petitorem ꝛ poſſeſſorē, ꝛ tertiū, ꝛ tunc aut eſt iudiciū reale. ꝛ obſtat exceptio ſi ex eadē cauſa moueret, vt hac gl. ſm Hy. nec iura antiqua corrigūt p d. l. vlti. Aut mouet ex alia cauſa, ꝛ tunc non obſt. exceptio, q2 non facit preiudicium, vt l. ſi quis liberta. tē. in fi. ō. de peti. hr̄di. Aut mouet pſonaliter, ꝛ tunc diſtingue, vt l. C. ō peti. hr̄d q2 ibi diſtinguitur inter creditorem ꝛ legatariū. Ubicunque autem dixi dictā exceptionem locum habere, fallit ſi actio, que mouetur, eſſet tempore peritura, l. cum hereditas ex Trebelliano. in fi. ad Trebel. ꝛ l. ſi bone fidei. ꝛ l. diuus ō pe. her. Item fallit in cauſis ſummarijs, l. ille a quo. §. ſi de teſtamento. eo. ti. q dic, vt dixi in l. ita tamen. §. quoties. eo. ti. Itē fallit, ſi ſup petione hereditatis eſſet ſententiatum, vel aliter lis

2 eſſet finita, vt hic. † Sed quero, quid ſi petitur aliquid vniuerſale, vt iuriſdictio cuiuſdā caſtri, vel rectoria cuiuſdā eccleſie, an habeat locum dicta diſtinctio, ſi aliquo iudicio particulari agatur, vel conueniatur: Inno. q ſic, de conceſ. preben. in vj. c. quia cunctis. in j. gl. magna. Mihi autē videtur ſic dicēdum, aut iuriſdictio coheret caſtro, ſiue territorio, ꝛ inter plures eſt contētio de domino caſtri principaliter, tunc illud eſt iudicium particulare, ideo omnibus iuribus dicti caſtri poteſt vti poſſeſſor pēdēte iudicio l. fi. ō. de aqua quotidi. ꝛ eſti. Si vero eſt contentio pn̄cipaliter de iuriſdictione, q2 vnus dicit cōpetere ſibi, alter ſibi. puto diſtinguendum vt petitione hereditatis, vt non poſſit per aliquod particulare iudicium fieri preiudicium huic vniuerſali, niſi ſecundum diſtinctionem predictam: ꝛ ſic que ſpectant ad iuriſdittionem, ꝛ ſunt tempore peritura, poterunt exerceri, ꝛ ſimilia. Ita intelligo Inno. licet multum faciat ꝯ, q2 videtur tantum ſtatutuʒ in petione hereditatis, q2 fuit inuenta a Senatu, vt d. l. vlti. l. ſi quis libertatem. tamen eadem ratio eſt hic. Facit etiam, q2 ideʒ eſt ac ſi fieret preiudicium bonor. poſſeſſ. ꝯtab. vt j. tit. j. l. ij. vel querele. d. l. ſi quis. Itē ibidē Senatus dixit tātū ō libertate, tamē hʒ locum i alijs reb⁹, vt hic. ꝛ d. l. vlti. Et ſic patet q extenditur, tamen ne ſit in poteſtate cuiuſlibet impedire exercitium iuriſdictiōis, dico q ita demum pōt opponi hec exceptio ſi iam poſſeſſori mota eſt lis de iuriſdictione, vel moueri ſperatur, d. l. ſi quis libertatem. Et intelligo ſperatur, id eſt, ex iuſta cauſa, non eluſorie, tunc ꝛc. l. hoc autem. ō. ſi cui pluſquā p Falci. De alijs preiudicialibus dicam īfra eod. l. fundi. ꝛ l. fundum. Et qn̄ ꝛ qb⁹ poſſit opponi exceptio hec, ibi dicā.

ADDITIO.

a Alex. ❡ Sʒ Joā. An ille qui cōuenitur petitiōe hr̄ditatis, poſſit cōuenire ōbitores hr̄ditarios, not. p Bal. in l. fi. C. ō peti. her.

LEX XV.

ADuerſus. Epp. de l. nam ꝛ poſtea. §. ſed ꝛ ſi quis. ō. de iureiu. gl. ſoluit, q pōt replicari ab alio, vt in contrario, non a deferente, vt hic. Sed oppo. de l. j. ō. de dolo. Ergo ſi iuramentum eſt delatum dolo malo, non poteſt opponi dolus. Et debes intelligere qd̄ dolus fuit commiſſus in delerādo, ꝛ de iſto nō poteſt excipi. Sed ſi dolus eſſet commiſſus inducendo ad deferēdum, vel ad iurandum, tūc poſſet replicare de dolo. Et hoc pbatur ō. de dolo. l. quod ſi deferēte. cum duabus ſeq. Opp. d l. admonendi. cum ſi. Sol. fallit ibi, vt in glo.

LEX XVI.

1 ☞ Reus excipiens ſi in exceptione ſuccumbit, non prohibetur quod deduxit in exceptione tractare in alio iudicio.

Si reus in exceptione obtinuit, facit preiudicium in alio iudicio actori.

2 Abſolutoria lata in prima cauſa ſeruitutis, quod non faciat preiudicium in ſecunda, cauſa proprietatis, ſecundum communē curſum cauſarum.

Communis curſus cauſarum eſt, quod reus non aſſumat in ſe onus probandi eſſe rem ſuam. ibi.

Inſpicitur quod euenire poteſt quando preſens ſtatus rei veriſimiliter tendit ad hoc. ibi.

3 Quod caſus in §. ſed neque. in auts. de fideiuſſ. vbi cōcurſ⁹ hypothecarie, ꝛ perſonalis admittitur. eſt caſus ſpecialis.

4 Cauſa q dicatur preiudicialis altero de tribus modis, ſcilicet ratione rei, ratione authoritatis, ꝛ preeminētie, ꝛ quando ita ſe contingunt q abſolutoria lata in vno parit preiudiciū in alio.

5 Reus an poſſit agere confeſſoria contra agentem contra ſe ad fundum rei vendicatione.

Si ago contra te confeſſoria, tu rei vendicatione contra me ad fundum, ego dico ſeruitutem mihi deberi, quod agitur ſup ſecūdo iudicio.

Regula iſtius. procedit quando duo iudicia proponuntur ab eo ꝛ eadem parte.

Si condemnatoria lata in ſecundo iudicio parat plenum preiudiciū in primo, ꝛ vnū iudicium ſit propoſitum ab vno, aliud ab alio ſuper ſecundo tantum procedetur.

6 Si ago rei vendicatione, tertius poteſt agere contra me confeſſoria.

7 Contra agentem ad viā poteſt excipi quod agat primo rei vendicatione, ꝛ quod ſuper illa primo procedatur.

8 Poteſt dari libellus vt ſuperſedatur ſuper confeſſoria propoſita rei vendicatione.

9 Rei vendicatione ꝛ confeſſoria ſimul propoſita procedetur ſuper rei vendicatione.

10 Actione ciuili, ꝛ criminali ſimul propoſita, ſi non ſit oppoſitū procedit iudicium.

FUndum Titianum. Lex noſtra cum ſeq. pōt ſic ſummari, Quādo duo iudicia ſic ſe habēt q abſolutoria lata i primo parit exceptionē rei iudicate in ſecundo. ꝛ condēnatoria lata in ſecundo parit reo preiudiciū in primo cōcurſus non admittitur: alias ſecus. Hoc dicūt iſte tres leges. Iſta materia eſt valde ſingularis, ꝛ facit⁹ magnū honorem aduocatis intelligētibus eam. ❡ In l. ſed ſi ante in fi.

a Iſta lex dicit, q abſolutoria lata in prima nō parit exceptionē rei iudicate in ſecunda, ꝛ condēnatio facta in ſecunda nō preiudicat reo in prima. ❡ Op. dicitur hic, quod poſt motā litem in proprietate, non pōt moueri, ꝛc. Contra ō. eo. l. ſi poſt litē. Sol. ibi debet intelligi poſt litem cōteſtatā, ꝛ ſententiam terminatā. ꝛ alia lec. que eſt ibi non eſt vera. Opponit de l. ei qui pignori. ō. de ſeruit. dicit gl. fallit ibi. ❡ Venio ad l. ſʒ ſi ante, dicit hic, q diuerſa corpora ſunt, ꝛ ſi inuit quod ſeruit⁹ eſt quid corporale. Cōtra l. j. ō. de rerū diui. ꝛ Inſti. de reb⁹ corpo. ꝛ incorpo. Gl. ij. exponit corpora, id eſt, res. ❡ Opponit, q ſi iſta eſt ratio quod pōt agi, in l. ſed ſi ante. q2 diuerſa corpora, ergo eſt cōtra. ō. lege proxi. Gl. dicit, fateor quod iſta ratio nō eſt vera, ſed alia ratio mouit eum: ꝛ primo aſſigna rationem, quam vide. ꝛ innuit gl. iſta quod maior ſit queſtio ſeruitutis, quā queſtio proprietatis. Dicit ne verum: Dic quod ſic, quia reſpectu preiudicij eſt maior, non reſpectu rei maior autem dicitur reſpectu preiudicij. q2 condemnatoria in prima preiudicat magis in ſecunda quam ꝯdemnatoria in ſecunda preiudicet in prima. Item aſſigat glo. aliam rationem, ꝛ eſt eadem cum iſta, ꝛ ſecunda ratio tractat de iſtis actionibus deſignādo res ſuper quibus vertitur, prima ratio deſignando res per iſta nomina, prima, ꝛ ſecunda. Sed ad iſtas rationes ſecundum gl. oppono, nonne etiā in l. ſed ſi ante. abſolutoria lata in ſecunda, parit exceptionem rei iudicate in prima primo petij viam, poſtea fundum: ſi abſolutus es in fun

do, nonne p̄iudicat in prima? Certe nō, dicit gl. ſed iſtud in fa
uorem rei, quia ſecundum iudicium ⁊ condemnatoria in eo nō
p̄iudicat in primo. Modo habeo, quod qñ abſolutoria lata
in prima parat p̄iudicium in ſecunda: condemnatoria in ſecū
da parat p̄iudiciū in prima. Ita loquit̄ l. fundū. ſed ꝯ loquit̄
l. ſed ſi ante. Iuri. conſulti. ergo bene dixit, quia vtraq; ratio, ſci
licet gl. ⁊ Iuriſconſulti requiritur, quia oportet non eandē rem
petitā eſſe. Item oportet quod vna nō pariat p̄iudiciū alte
b ri. ¶ Pro declaratiōe materie procedo vlteri⁹, ⁊ oppono, pe
to viā, ſecundo peto fundum, nūc poterit ſequi abſolutio i via
q2 fundū probauit reus eſſe ſuū, ſic parat p̄iudiciū in fundo
ſ. in queſtione fundi, ⁊ ſic non dʒ admitti concurſus. Pet. dicit
non eſſe verum, q2 licet ſuper exceptione p̄nūcietur, nō parat
p̄iudiciū in alio iudicio, l. vendicantē. cū l. ſeq. ff. de euic. hoc
1 anno dixi tibi ꝯriū, quod eſt verū, † q2 qui opponit exceptionē, ⁊
in exceptione ſuccumbit, non ꝓhibetur illud idē, qđ in exceptio
ne deduxit tractare in alio iudicio. Sed ſi reus obtinuit, tūc fa
cit p̄iudiciū in alio iudicio actori, l. qui Rome. §. duo fratres.
2 de verb. oblig. ſecundū lect. Hug. † Erit ergo ſolu. iſta, illud qđ
dicit̄, quando abſolutoria lata eſt in prima poſſibile eſt nō para
c re p̄iudiciū in ſecunda, eſt verū ſecūdū cōmunem curſū cau
ſarū, alias ſec⁹. Cōmunis curſus cauſarū eſt, vt reus nō aſſumat
in ſe onus probādi eſſe rem ſuam, poteſt tamen ſi vult. l. liberis.
in fine. ff. de libe. cau. ⁊ l. circa. ff. de proba. non tamē cogit̄. Vn
de abſolutoria lata in prima, nō parat p̄iudiciū in ſecūda, ſʒ
curſū cōmunem cauſarū. Idē dixi in l. inter ſtipulantem. §. ſa
cram. j. de verb. obl. ꝙ inſpicit quod euenire pōt, quando p̄ſens
ſtatus rei veriſimiliter tēdit ad hoc: ſʒ preſens ſtatus rei non in
ducit hoc, ergo ⁊c. Sed ſi poneres, ꝙ reus vellet in ſe ꝓbationē
recipere, tūc non admitteret̄ concurſus, cum reus probando ſe
dominū p̄iudicaret in ſecundo, ſic non admitteretur concur
3 ſus. ¶ Opp. † extra gl. in auth. de fideiuſſo. §. ſed neq; vbi ad
mittitur concurſus perſonalis ⁊ hypothecarie: ſed ſententia la
ta in pſonali parat p̄iudiciū in hypothecaria, l. ſi deferente. ff.
quib⁹ mod. pig. vel hypot. ſolui. Dy. in c. nullus plurib⁹. extra
regu. iur. lib. vj. dicit, ꝙ ſi primo proponitur vnū iudiciū, ſecun
do proponitur aliud, tūc loquitur iſte regule: ſed quādo ſimul
⁊ ſemel ꝓponuntur, tunc eſt ſecus, vt in §. ſed neq;. Sed illud eſt
ꝯ glo. hic poſitā ſuper verbo, reſtitutionū. Item probatur, q2
ciuilē ⁊ criminalē nō poſſū ſimul ⁊ ſemel in eodem libello ꝓ
ponere, l. interdū. de publi. indi. ⁊ l. C. qñ ciuilis act. crimi. piu.
Et ratio eſt, dicit Dy. in d. c. nullus pluribus. de reg. iur. lib.
vj. q2 ſententia lata in vno parat p̄iudiciū in alio, ergo. ſolu.
Dy. non eſt bona. Cyn. ſoluit in l. edita. C. de edēd. ꝙ illud ꝙ dr̄
in d. §. ſed neq;. verū eſt qñ vnū iudicium eſt p̄cipale, ⁊ aliud
acceſſorium tunc admittitur ꝯcurſus: ſecus ſi vtrunq; ſit princi
pale, vt hic. Sed iſta ſolu. eſt falſa, ꝯ l. fundi. j. eo. quia de ancilla
⁊ partu non admittit̄ ꝯcurſus. Petrus dat aliam ſolutionem,
qđ in illa lege duo iudicia tendunt ad vnū finem, ideo admitte
tur cōcurſus. Sed illud eſt ꝯ l. ſingulis. j. tit. j. Quid dicem⁹: nō
video aliā ſolutionē verā, niſi iſtā. Vos ſcitis, quod iura authē
ticorū grauant debitorē in hoc, quod antequā veniatur ad pi
gnorum poſſeſſores, debet fieri diſcuſſio de ſuis bonis, vt citius
poſſit puniri ad bonorum poſſeſſionē per miſſionem, quam ꝓ
poni poſſet perſonalis ⁊ hypothecaria, ne diuerſis iudicijs fa
tigetur. Et ſi ille caſus ſpecialis ꝯ iſtas regulas, per dictam ra
tionē. ¶ Opp. iſta lex videtur ꝯ l. ordinata. ff. de libe. cauſa. per
quam l. videtur, quod poſtꝙ queſtio p̄iudicialis ꝓponitur, il
la debet examinari, alie ſilere debent, vt peto a te meum ſeruū
iſta queſtio de ſeruo, ſiue ante, ſiue poſt ꝓponatur, debet primo
examinari. Per iſtud ꝯriū intelliges materiā legis. Et debes
4 † ſcire, quod cauſe p̄iudiciales dicuntur tribus modis. Vno
modo ille actiones p̄iudiciales in rem, qñ agitur de ſtatu ali
cuius, de quib⁹ loquitur Inſti. de actio. §. p̄iudiciales. ⁊ l. j. §. p
d hanc. ff. de rei vendicatio. ⁊ dicit̄ p̄iudicialis, q2 in ea vertit̄
magnum p̄iudiciū, vt ſtatus. Item p̄iudicialis dicit̄, q2 p̄e
iudicat, vel apta eſt p̄iudicare alijs cauſis. Item faciunt qñq;
quem inhabilē ad iudiciū, ⁊ de iſtis p̄iudicialib⁹ nihil dicā,
niſi inquantū pro declaratione aliarū, ⁊ de illis loquitur d. l. or
dinata. vnde non facit ad iſta. Secūdo dicitur p̄iudicialis ra
tione authoritatis, ⁊ preeminētie, ⁊ iſtud cōtingit altero de duob⁹
modis. Vno modo in cauſis ſe inuicē nullo modo cōtingentib⁹
l. vlti. C. de ord. iud. quia ibi cauſa ciuilis nullo modo hʒ facere
cum criminali, ſed ſolū ex preeminentia criminalis, l. per mino
rem. ff. de iudi. ſecundum vnā lecturam. Secundo, eſt p̄iudi
cialis ratione authoritatis ⁊ preeminentie, in cauſis ſe inuicem
cōtingentibus ꝓpter qualequale p̄iudicium, vt eſt petitio hr̄
ditatis, ⁊ vidiſtis ff. eo. l. ſi poſt litem. ⁊ d. l. vltima. C. de peti. he
redita. de iſto non dicam hic. Tertiū genus eſt p̄iudicialium
quando ſic ſe cōtingunt, ꝙ abſolutoria lata i primo, parat p̄iu

diciū in ſecundo. ⁊ gl. in in d. l. per minorē. ponit iſta genera p̄
iudicialiū. ¶ Hoc premiſſo † venio ad queſtiones aliquas, ⁊ re
uoco in dubiū. Dicitur hic in l. fundū, ꝙ ſi aliquis primo petit
fundū, ſecundo viā, tunc obſtat exceptio, ne faciat p̄iudicium.
Quero, quid ſi reus hoc facit, peto fundū a te, tu agis cōtra me
ꝯfeſſoria, an poſſis? Pe. dicit ꝙ ſic, quia iſta exceptio eſt introdu
cta fauore rei, vnde actor nō poſſet ꝓponere, re⁹ poterit. Sʒ nō
credo Petrū verum dicere, ⁊ ante faciam vnam queſtionē, per
quam reprehendo eum. Egiſti ꝯ me confeſſoria, ego reus ago ꝯ
te rei vendicationē ad fundū, tu dicis ſeruitutem tibi deberi ſu
per quo agetur? Dicā quod ſuper ſecūdo iudicio agetur, ⁊ hoc
per l. j. C. qui accuſare non poſſunt. ſecundū vnam lectu. ſecūdū
quam do tibi aliam regulā, quia regule iſtius legis procedūt,
quando duo iudicia proponuntur ab vna ⁊ eadē parte. ſed quā
do vnum iudicium proponitur ab vno, aliud ab alio, tunc ſume
iſtam regulam, ſi condemnatoria lata in ſecundo parat p̄iudi
cium plenum in primo, ſuper ſecundo tantum procedetur, ⁊ in
primo ſuperſedebitur, l. j. C. qui accuſ. nō poſſunt. Vide in ſimi
li l. vlti. C. ſi ex fal. inſtrumen. ⁊ quod vidiſtis in l. qui agnitis. ff.
eodem. Nunc ad propoſitum, ſi ego reus propono rei vendica
tionem contra te, qui primo agebas confeſſoria contra me, tunc
procederetur in ſecūdo, ⁊ ſuperſederetur in primo. Sed ſi dice
res tu, ſicut ſecūda eſt p̄iudicialis ad primam, ⁊ ita prima ad
ſecundam; ita hic ſi probatur via tua, facit p̄iudicium in ſecun
da; quare ergo non procederetur in prima prout in ſecūda? Di
co quod vtraque eſt p̄iudicialis vna ad aliam, ſed ratione ma
ioritatis proceditur in ſecunda, que eſt maior, ſed ſi eſſet paris
potentie, tunc procederetur ſuper vtraque, vt j. titul. j. l. ſi inter
me. ⁊ ibi dixi. ¶ Ad queſtionem. Pet. an reus poſſit agere con
feſſoria, quando primo egi rei vendicatione. Et dicit ipſe, quod
ſic. Sed ipſe non bene dicit, ⁊ iſte leges non faciunt, quia loquū
tur quando proponuntur ab eodem: ſecus ſi a diuerſis. quia tūc
ſuper maiori procedereur, vt dixi. Facit l. per minorem. ff. de iu
6 dic. Sed pone, † quod tertia perſona eſt que intentat p̄iudicia
lem, quia ago rei vendicatione contra te, ⁊ Titius agit confeſſo
ria contra me, an admittatur? Et videtur quod non, per d. l. or
dinata. ff. de libe. cauſa. Sed contrariū dico per l. ſi is a quo. ⁊ l.
ſequen. ff. de rei vendica. Non obſtat d. l. ordinata. quia ibi loq
7 tur in alijs p̄iudicialibus. vt ſ. dixi. ¶ Quero, † tu agis ad viā,
ego dico, agas primo rei vendicatione, ⁊ prius procedas in illa
ꝙ in confeſſoria, an iſta exceptio admittat̄. Et videtur quod ſic,
per l. j. cum ſua gloſ. ff. famil. erciſcun. quādo, tu nō poſſides, nec
te dominum cōfiteor. ⁊ pro hoc habuiſtis gl. ff. eo. l. generaliter.
8 ¶ † Quero, dicitur hic, ꝙ non poſſum proponere ꝯfeſſoriā poſt
propoſitam rei vendicationē, poſſum ne dare libellum, vt nō ꝓ
cedatur, ſed vt ſuperſedeatur. Docto. dicunt, ꝙ ſic, ⁊ bene, per l.
negāda. C. qui accuſa. non poſſunt. ⁊ per l. is qui. j. de publ. ind.
9 ¶ † Quero, quid ſi ſimul ⁊ ſemel propono vtrāq; actionem, ſu
per qua procedetur? Et dicunt gl. quod ſuper rei vendicatione,
que eſt maior. Et dicūt veritatem, quicquid dicat Dy. in d. c. nul
lus pluribus. in examinatione d. §. ſed neque. vt ſupra tibi dixi.
10 ¶ † Quero, vtrū iſta iudicia ſint nulla ipſo iure, etiam ſi non op
ponatur: vt puta, ſi quis intētauerit ciuilē, ⁊ criminalem, ⁊ pro
ceſſum fuerit? Dico, quod verum eſt, ſi non excipiat̄ valere iudi
cium. Et pro hoc l. generaliter. ff. eo. ⁊ l. ſi mācipiū. §. j. ff. de cui.
ctio. ⁊ l. ij. commu. diuidun. ⁊ ibi not. quod tene mēti. ⁊ hoc puto
verū. Sed facit mihi dubiū l. ſi marit⁹. ij. §. fi. in. fi. j. de adult.
vbi dicit̄, nihil agit, ⁊ ibi, dicitur ꝙ ſine exceptione libellus non
procedat. ¶ Quero, quomodo ſint diſpares cauſe reſtitutionis
Et gl. dicit, quam vide, ⁊ tene primam reſpōſionem: ⁊ ſecūda nō
procedit, quia ſi ago confeſſoria. reſtituitur mihi vt mea, non vt
aliena, ſecundum l. j. in fin. ff. de ſerui. ruſti. predio.

a Alex. ¶ Abſolutoria lata. Requirūtur, ergo iſta duo copulati
ue, vt habeat locū iſta regula, vt patet in iſta lege, iūcta lege ſe. ⁊
ad iſtā l. fundum. vide Barto. in dicta l. naturaliter. §. j. de acq.
poſſeſ. in j. ⁊ ij. queſtione principali, ⁊ vide Bartolū in l. edita. C.
de edē. ⁊ pro intellectu huius legis vide Bal. in l. edita. in repe
titione Peruſina. ⁊ tū l. qui Rome. §. duo fratres. de verb. obl.
⁊ do. Anto. in c. cum dilectus. in prima combinatione, de cauſ.
poſſeſ. ⁊ proprieta. ⁊ ad l. ſed ſi ante. vide Bal in d. l. edita.
b ¶ Procedo. Vide Bart. in l. ſepe. in fi. j. q. de re iudi.
c ¶ Cōmunē. No. limitationē que habet. ꝙ impeditur cumula
tio, quādo abſolutoria lata in prima, pōt parere exceptionē rei
iudicate in ſecūda. Et adde Bar. idē ſubtiliter dicentē in l. natu
raliter. §. nihil ꝯmune. in prima combinatione de acquir. poſſeſ.
per c. paſtoralis. de cā po. ⁊ ibi etiā Bar. ad iſtā regulā dat aliā li
mitationē notabilē. ⁊ ibi declarat Imo. ⁊ do. Ant. in d. c. cū dile
ctus. de cā. poſſeſ. Bal. autem repe. l. incerti. C. de interdic. ali
ter dicit per iſtam l. ſed ſi ante. ſm Aldr. videlicet, ꝙ regula hu
ius l.

ſus.l.fundum.cum ſimilib.procedit quando in omnem euentū
ſententia abſolutoria in prima parit exceptionē rei iudicate in
ſecunda:alias ſecus.per d.l.ſed ſi ante.Adde qḋ d̄ Bald.ī hoc
tenet aperte Dy.in c.nullus pluribus.in verſi.adde ſexto ⁊c.⁊
ī ſi.de iureiur.in vj.ar.in l.pecuniā.ſi cert.pet.d̄ Bal.tenet etiā
Bar.in l.edita.in j.regu.C.de eden.Itē d̄ Bar.hic,videt̄ text.
in l.interdū.j.de pub.iudic.inducendo vt ibi ſcripſi poſt Imo.
Uide aliā limita.ſecundum Ange.in l.vbi pactū.C.de trāſact.
d ¶ Uertitur.Quot modis dicā cauſe preiudiciales,vide pul-
chre Bar.in l.ſi quis libertatem.circa fin.ḋ.de petio.heredita.
ad qḋ dixi poſt Bart.in l.iudiciuꝫ ſoluitur.ḋ.ḋ iudi.Sed vtruꝫ
ordo vt prius de preiudicialibus cognoſcatur,ſit de ſubſtātia,
⁊ an prius cognoſcatur de exceptionibus oppoſitis ad ꝓceſſuꝫ.
vide p Anto.ꝫ lo.⁊ omnes ī c.exhibita.poſt gl.ḋ iudic.⁊ docto.
in c.ceteruꝫ.de preſcrip.⁊ quod not.Bar.in l.a ꝓcedēte.C.de
dila.⁊ in l.j.C.ḋ ordi.iudic.⁊ in l.ſi queramꝰ.⁊ ibi etiā p Imol.
emptorias.C.ſenten.reſcin.non.poſ.Et de iſtis no.plenıꝰ per
do.Ant.de ordi.cog.in c.tuam.⁊ i i per Abba.
e ¶ Sed non credo.Adde que no.voluit Bar.in l.ḋ pupillo.§.ſi
is cui.in fin.de ope.noui.nuncia.

LEX XVIII.

f ¶ Proponens rei vendicationem,⁊ cōdictionem ſ.l.ex diuer-
ſo.de rei vendicatione.ad fructus non admittitur.

Fundi quem.[a] Dicitur hic,quod ſi ago rei
vēdicatione,poſtea ꝓpono cō
muni diuidundo,non poſſum.Contra,quia commu-
ni diuidundo pōt competere,ſi non ſit dominus vt po
ne vnꝰ habet publicianā pōt agere cōmuni diuidūdo.l.minor.
§.j.ḋ.de euic.Glo.dicit fateor,ꝙ rei vendicatio non parit ꝑiu
dicium in publiciana,ſed hic agebat cōmuni diuidūdo dicēdo
b ſe dominum.¶ Opp.[b] de conſuetudine[+] verba libelli formāt,
ꝙ peto rem cum fructibus ⁊c.Et dicit glo.ꝙ pro fructibus com
petit officium iudicis mercenarium.Itē competit cōdictio le.
ex diuerſo.ḋ.de rei vendi.⁊ ibi no.modo ſi proponerem rei vē
dicationē ⁊ condictionem ad fructus,non admittor:ſecus ſi rei
vendicatiōes ago,⁊ acceſſorie ꝑ officium iudicis mercenarium
peto fructus,quia poſſum.

ADDITIONES.

a Alex.¶ Fundi quem.Hanc l.fundi.in prin.dixit Bal.no.in l.
edita.C.de eden.non eſſe alibi,ad hoc vide licet ꝙ quis nō pōt
diuidere iudicium acceſſorium a principali vel illud accūula-
re eque principaliter.⁊ adde tex.cum glo.in l.ſi cum ī iudicio.
j.de exce.rei iudi.⁊ Imo.in l.P aulus.j.ḋ.de re iudi.⁊ limitat̄
ſingu.per Cy.in l.j.C.de iudicijs.
b ¶ Oppo.de conſuetudine.¶ Uide no.per Bar.⁊ Bal.in l.ij.
C.de petione hereditatis.Et ſic principale ⁊ acceſſoriū nō poſ-
ſūt peti eque principaliter,accumulādo libellos.Et ad hoc iſta
lex eſt ſingu.⁊ vnica ſecundum Bal.in l.edita.

De exceptione rei iudicate. Titulus.ſecundus.

LEX I.

Cum res inter alios.Oppo.
ḋ l.pa-
pinianus.§.ſi ex cauſa.ḋ.de inoffi.teſta.Gloſ.di
cit,quod hic agit vt declaret illud,quod eſt ibi,
quando reſcinditur teſtamentum,⁊ iudex agit,
vt reſcindatur.Aliam ſolu.tangit gloſſ.⁊ iſtam
puto veram,quod ibi fuit actum cum perſona,cuius principali
ter intereſt.Idē dicerē ſi teſtamētū diceretur nulluꝫ:ſed hic nō
fuit iudicatū cōtra heredem vniuerſalē,ſed cum legatoria fuit
actum.Pet.tenet iſtam ſol.hic,⁊ Cy.recitādo Pet.C.quibus res
iudi.nō no.l.j.in ſua magna diſtinctione.Sed quō poteſt eſſe il
lud ꝙ ſi ego heres ſcriptus poſſidēs hereditatem conuenior,
quomodo poſſum excipere de iure tertij.contra l.loci corpꝰ.§.
competit.ḋ.ſi ſer.ven.poſſumus dicere,ꝙ vnus ⁊ idē erat ille
conuentus,⁊ qui excipiebat.Uel dic vt tangam j.l.proxima.

LEX II.

f ¶ Opponi quando de iure tertij poteſt.

Qui cum herede.Subtilis eſt oppo.ḋ
l.cum hereditas.ḋ.
ad Treb.Gloſ.ſoluit,aliud in in legato vt hic.⁊ aliud
in creditore,vt in contrario.Tu dic,quod ibi erant ac
tiones tempore periture.ita tenet ibi gloſſ.⁊ Petr.hic Oppō.
de l.fi.C.de pet.here.Sol.quod hic in aliquo immutat̄ hodie
per illam legem vt dixi in l.ſi poſt litem.ḋ.titu.j.Opp.de l.hec
aūt.§.j.ḋ.ſi cui plus quam per l.fal.So.gl.fateor quod peti po
terat,quia actio competebat,ſed exceptio poterat opponi vt hic.
Ep.ꝙ cōpetat ſine reſtitutione,quia iſta exceptio videtur dilato-
ria non peremptoria.l.ſi poſt litē.ḋ.ti.j.Quedam tamen gl.ī l.
qui cū herede.j.de act.⁊ obl.tenet qḋ ipſo iure reſtituatur actio
Gl.hic tenet contrarium,ꝙ ope reſtitutionis,quia durū eſt cōtra
ſtimulū calcitrare,vt hic,ibi,dū dicit,Iul.lib.iiij.⁊c.quia quartus
liber eſt de materia reſtit.in inte.⁊ debemꝰ intelligere ſm mate
riam ibi poſitā.l.Imperator.ḋ.de in diem addic.Dic,ꝙ iudex
abſoluet eū ſimpliciter,ideo de equitate reſtituitur actio ibi:ſe
cus ſi non abſoluiſſet ſimpliciter,quia tunc non eſſet opus reſtitu
a tione.¶ Op.ꝙ de iure tertij nō poteſt opponi.l.loci corpus.§.
competit.ḋ.ſi ſer.ven.⁊ l.ſi quis emptionis.§.ſin vero nullū.C.
b de preſcrip.xxx.annor.¶ Et vt iſta materia plene intelligat̄[d]
dic,ꝙ quandoque opponitur de iure tertij ab eo qui ſuccedit il-
li tertio,⁊ vide qḋ not.in c.is qui ius.extra de re.iur.li.vj.⁊ qḋ
vidiſtis in l.ſi tertius.ḋ.de aqua plu.arc.Quandoque opponit
quis de iure tertij,vt fideiuſſor,⁊ de hoc vidiſtis in l.exceptiōes
ſupra,titulo j.⁊ l.ij.j.de duobus reis.Quandoque quis opponit
c de iure tertij prorſus extranei[c],⁊ tunc dic,quādoque ius tertij
eſt excluſiuum iuris agentis ipſo iure.Quādoque non elidit in
tentionem agentis ipſo iure.Quandoque non excludit,nec eli-
e dit,ſed partem de vtilitate iuris agentis diminuit.Primo[+] ca
d ſu,[d] quandoque ipſo iure eſt excluſiuum iuris alterius,tūc aut
eſt excluſiuum,ſiue velit tertius,ſiue nō,⁊ tunc poteſt opponi de
iure tertij.l.fin.C.de rei vendic.⁊ l.cum ſeruum.cum ſua gloſ.C.
e de ſer.fug.Quādoqꝫ eius tertij eſt excluſiuū iuris agentis ipſo
f iure,ita tamen ſi tertius vult,tunc de iure tertij nō poſſum op-
ponere.l.ij.ſi ager vectig.vel emphyteuti.pe.cum gl.coniūcta.
l.ij.C.de iure emphy.Quandoqꝫ ius tertij eſt excluſiuum iuris
alterius ipſo iure etiam ſi tertius non contradicat,licet non re-
quiratur volūtas eius expreſſa,tunc poteſt opponi de iure ter-
tij,l.j.huius tituli,coniuncta l.filio preterito.ḋ.ḋ iniuſt.rupt.⁊
irriti.teſtamēto.⁊ de hoc eſt caſus in l.ij.§.j.j.de do.excep.cōiū
c cta gl.que eſt in l.⁊ eleganter.in princi.ḋ.de dolo.Quādo ꝫ ius
g tertij[g] non elidit intentionem agētis ipſo iure,⁊ tunc aut illud
ad hoc tendit,vt etiam alijs proſit,⁊ poteſt alius vti iure tertij.
l.ſi poſt mortem.§.fi.de bono.poſſeſſ contra tabulas.quod intel
lige,vt ibi dixi.Facit l.ex duobus.§.fi.⁊ l.ſi cōtra.ḋ vulg.
⁊ pup.Aut ad hoc non tendit,⁊ tunc aut ſi nō opponeret excep-
tione de iure tertij,conuentus incideret in periculum,quod te-
neatur bis ſoluere,⁊ tūc pōt opponere,vt hic,⁊ l.quamdiu.ḋ.de
bo.lib.⁊ l.iij.§.cū extaret.ḋ.ḋ carbo.edic.Si vero non incidit in
periculum,⁊ tunc non poteſt opponi de iure tertij.l.ſi quis em-
ptionis.§.ſi vero nullum.C.de preſcr.xxx.an ⁊ l.qui ex liberis
§.teſtamento.ḋ.de bo.poſ.ſm tabulas.⁊ l.militis.§.veteranus
ḋ.de teſta.milit.Tertio caſu,quando partem de vtilitate iuris
agentis diminuit,tunc aut illud ius tertij eſt quedā acceſſio rei,
vel perſone,vt ſeruitutes reales,vel ꝑſonales,vt in vſufructu,⁊
non poteſt opponi de iure tertij.loci corpus.§.competit.ſi ſer-
ui vendicetur.⁊ quod no.de rei vendica.l.fructus.in fi.de condi.
indeb.l.indebiti.§.ſed ⁊ ſi nummi.in fi.Aut eſt ius per ſe,vt vti-
lis dominij,[h] quod habet emphyteuta:vel queſituꝫ preſcriptio
ne,tunc de iure tertij poteſt opponi,ſicut quando eſt excluſiuum
totius,vt no.per glo.in d.§.ſed ⁊ ſi nūmi.in fi.⁊ probatur in l.ſi
quis emptionis.§.j.de preſcrip.xxx.an.Et iſta eſt veritas,quic
quid dicat Cy.in d.l.cum ſeruum.de ſer.fu.vbi imperfecte not.

ADDITIONES.

a Alex.¶ Opp.quod de iure.An poſſit opp.de iure tertij.in ma-
teria adde que no.ḋt Bar.in l.ſi aliena.ḋ.ſol.mat.⁊ adde Bal.
in l.doce ancillam.C.de rei vend.⁊ in l.cū ſeruū.hic alleg.⁊ ꝙ di
xi l.fin.in fi.ḋ.vti poſ.⁊ Bald.in auth.qui rem.de ſacroſanc.ec-
cle.⁊ in l.penultima.ad fi.de non nume.pec.per Cano.in c.man
datum.de reſcrip.per Bal.in l.peremptorias.C.ſent.reſcin.nō
poſſ.⁊ in l.ij.in princip.quibus res iud.non nocet.⁊ per Cano.ī
in cap.cum dilectus.de iure patro.plene per Iac.de Bel.in d.l.
loci corpus.Ang.declarat in l.militis codicillis.§.veteranus.
ḋ.de teſta.mili.¶ An poſſit opponi de iuri tertij,vide Pet.de
anch.conſ.ccxcviij.Pau.de caſt.cōſi.cxlij.Ale.cōſi.cxxxvj.li.ij.
¶ Clau.de Seyſſel.Adde Ro.cōſ.cccxlvij.Bal.in l.j.de appe.
b P.Pau.P.¶ Intelligatur.Uide Iaſ.in l.ij.verſ.veritas hu
ius puncti.C.de iure emphyt.Ro.conſi.lxxvj.dicentem,ꝙ quis
non poteſt opponere de iure fiſci.
c Alex.¶ Prorſus extranei.Uide Baldum in l.cum ſeruum.ḋ
ſeruis fugitiuis.
d P.Pau.P.¶ Primo caſu.Uide Pal.de Caſt.cōſilio cxlij.
incip.ad id de quo queritur.limita nō habere locum ic iudicijs
ſummarijs in quibus non poteſt quis opponere de iure fiſci ex-
cluſiuo iuris agentis,ſecundū Paul.de ca.in l.fin.quem ibi ſ
quitur Alex.in fi.C.de edi.diui Adr.tol. e
e Andr.Barba.¶ Quandoque.Et vide Cynum ⁊ Baldum in l.
cum ſeruum.C.de ſer.fug.⁊ per Bald.aliquid in l.ſi quis cōdu
ctionis.C.loc.Barto.in l.indebiti.§.ſed ⁊ ſi nummi.ḋ.de cōdi-